

REPUBLIKA SLOVENIJA
OKROŽNO SODIŠČE
V MURSKI SOBOTI

S O D B A

V I M E N U L J U D S T V A

I N

S K L E P

Okrožno sodišče v Murski Soboti je po okrožni sodnici-

v pravdni zadevi tožeče stranke:

ki ga zastopa odvetnik iz Maribora, zoper
toženo stranko:

ki jo zastopa Odvetnica iz Ljubljane,

zaradi ugotovitve ničnosti kreditne pogodbe in plačila EUR,
neveljavnosti vknjižbe, izbrisa neveljavne vknjižbe in vzpostavitve prejšnjega z.k.
stanja sp. vr. EUR oziroma podredno razveze kreditne pogodbe in
plačila EUR ter izstavitve z.k. listine, sp. vr. EUR,

po opravljeni javni glavni obravnavi

dne 9. 2019

SKLENILO:

Umik 2. točke primarnega in 2. točke podrednega tožbenega zahtevka se vzame na znanje in se v teh delih pravdni postopek ustavi.

RAZSODILO:

I.

Zavrne se primarni tožbeni zahtevek tožeče stranke, ki se glasi:

„Ugotovi se, da so Notarski zapis SV [REDACTED] z dne [REDACTED] 2007, Kreditna pogodba št. [REDACTED] z dne [REDACTED] 2007 in Sporazum o zavarovanju denarne terjatve z dne [REDACTED] 2007, nični.

Ugotovi se, da je vknjižba hipoteke pod ID pravice [REDACTED] pri nepremičnini: posamezni del stavbe ID znak: [REDACTED]

[REDACTED] ki je bila vknjižena v korist tožene stranke na podlagi notarskega zapisa sporazuma o zavarovanju denarne terjatve po čl. 142. SPZ, opr. št. SV [REDACTED] z dne [REDACTED] 2007 za terjatev v višini glavnice [REDACTED] CHF, z obrestno mero 6 mesečni CHF LIBOR + 1,75 % letno, z zapadlostjo glavnice 31. 3. 2027, skupaj z zaznambo neposredne izvršljivosti cit. notarskega zapisa, neveljavna in se izbriše.

Tožena stranka je dolžna tožnici povrniti pravdne stroške v roku 15 dni, v primeru zamude z zakonskimi zamudnimi obrestni od prvega dne po izteku roka za prostovoljno izpolnitev obveznosti dalje do plačila, vse pod izvršbo.“

II.

Zavrne se podredni tožbeni zahtevek tožeče stranke, ki se glasi:

„Notarski zapis SV [REDACTED] z dne [REDACTED] 2007, Kreditna pogodba št. [REDACTED] z dne [REDACTED] 2007 in Sporazum o zavarovanju denarne terjatve z dne [REDACTED] 2007, se razvežejo.

Tožena stranka je dolžna v roku 15 dni izstaviti tožnici zemljiškoknjžno listino, na podlagi katere bo izbrisana:

- vknjižba hipoteke pod ID pravice [REDACTED] pri nepremičnini: posamezni del stavbe ID znak: [REDACTED]

██████████ ki je bila vknjižena v korist tožene stranke na podlagi notarskega zapisa sporazuma o zavarovanje denarne terjatve po čl. 142. SPZ, opr. št. SV ██████████ z dne ██████████ 2007 za terjatev v višini glavnice ██████████ CHF, z obrestno mero 6 mesečni CHF LIBOR + 1,75 % letno, z zapadlostjo glavnice ██████████ 2027,

- zaznamba neposredne izvršljivosti notarskega zapisa iz prejšnje alineje.

Tožena stranka je dolžna tožniku povrniti pravdne stroške v roku 15 dni, v primeru zamude z zakonskimi zamudnimi obrestmi od prvega dne po izteku roka za prostovoljno izpolnitev obveznosti dalje do plačila, vse pod izvršbo.

III.

Tožeča stranka je dolžna povrniti toženi stranki pravdne stroške v znesku ██████████ EUR v roku 15 dni od prejema pisnega odpravka te sodbe, v primeru zamude z zakonskimi zamudnimi obrestmi od prvega dne po preteku navedenega roka dalje do prenehanja obveznosti, pod izvršbo.

O B R A Z L O Ž I T E V:

1. Tožeča stranka je s tožbo z dne ██████████ 2017 zahtevala zoper toženo stranko ugotovitev ničnosti Notarskega zapisa ██████████ z dne ██████████ 2007, Kreditne pogodbe št. ██████████ z dne ██████████ 2007 in Sporazuma o zavarovanju denarne terjatve z dne ██████████ 2007, ter ugotovitev, da je vknjižba hipoteke pod ID pravice ██████████ pri nepremičnini posamezni del stavbe ID znak: ██████████ stanovanje na naslovu ██████████ ki je bila vknjižena v korist tožene stranke na podlagi notarskega zapisa Sporazuma o zavarovanju denarne terjatve opr. št. SV ██████████ z dne ██████████ 2007 za terjatev v višini glavnice ██████████ CHF, skupaj z zaznambo neposredne izvršljivosti citiranega notarskega zapisa, neveljavna in jo je potrebno izbrisati. Podredno je tožeča stranka s tožbo zoper toženo stranko zahtevala, da se Notarski zapis SV ██████████ Kreditna pogodba št. ██████████ z dne ██████████ 2007 in Sporazum o zavarovanju denarne terjatve z dne ██████████ 2007 razvežejo ter da je tožena stranka dolžna v roku 15 dni izstaviti tožniku zemljiškoknjižno listino na podlagi katere bo izbrisana vknjižena hipoteka pod ID pravice ██████████ pri nepremičnini: posamezni del stavbe ID znak: ██████████ stanovanje na naslovu ██████████ ki je bila vknjižena v korist tožene stranke na podlagi notarskega zapisa Sporazuma o zavarovanju denarne terjatve opr. št. SV ██████████ z dne ██████████ 2007 za terjatev v višini glavnice

CHF in zaznamba neposredne izvršljivosti notarskega zapisa SV [redacted] Tožnik v tožbi in nadaljnjih pripravljalnih vlogah navaja, da je s toženo stranko kot banko, pod takratnim nazivom [redacted] dne [redacted] 2007 v obliki notarskega zapisa sklenil Kreditno pogodbo št. [redacted] katere predmet je stanovanjski kredit v znesku [redacted] CHF oziroma [redacted] EUR, z rokom vračila v 240-tih mesečnih anuitetah z zapadlostjo vsake zadnji dan v mesecu, pri čemer zadnja anuiteta zapade v plačilo [redacted] 2027. Višina mesečne anuitete na dan sklenitve pogodbe je znašala [redacted] CHF, pri čemer je bilo določeno, da obrestna mera znaša 6 – mesečni CHF LIBOR + 1,75 % letno, efektivna obrestna mera pa je na dan sklenitve pogodbe znašala 4,08 % letno. Za zavarovanje denarne terjatve tožene stranke je bila ustanovljena in vknjižena hipoteka z zaznambo neposredne izvršljivosti na nepremičnini – stanovanju, ki se nahaja v stanovanjskem objektu na naslovu [redacted] Kredit je bil dan za nakup stanovanja in poplačilo leasinga. Nadalje navaja, da bi mu tožena stranka morala ob sklenitvi kreditne pogodbe razkriti vse ključne podatke, ki so pomembni za varovanje njegovega položaja kot potrošnika. Gre za t.i. informacijsko dolžnost, ki zajema obveznost tožene stranke, da kot profesionalna oseba na svojem področju, potrošniku kot laični osebi posreduje informacije na jasn in pregleden način, da lahko razume vse možne rizike in tveganja ter bodoče obremenitve, ki ga lahko doletijo pri vračanju kredita. Tožena stranka pa je v obravnavanem primeru izpostavila zgolj najnižjo (ugodno) obrestno mero. zamolčala pa je izredno izpostavljenost zaradi tveganja, ki je povezano z najetjem kredita v CHF in slabitvijo tečaja EUR v razmerju do CHF. Tako je tožnikova obveznost v mesecu novembru 2017 znašala [redacted] EUR, kar je skoraj $\frac{3}{4}$ celotnega zneska kredita, in je tako tožnik banki v letu 2017, kljub rednemu odplačevanju anuitet, še vedno dolgoval skoraj toliko, kot ji je ob sklenitvi pogodbe, saj mu je kredit bil izplačan v EUR in ne v CHF. Tožena stranka je kreditne pogodbe, vezane na tujo valuto – CHF, sklepala s profitnim namenom, pri čemer je v naprej vedela, da bo tečaj nihal v prid CHF, kar pa je zamolčala. Prav tako ga ni seznanila s historičnimi podatki razmerij valutnega para EUR-CHF, temveč mu je kredit v CHF predstavila in svetovala kot ugoden in varen. Tako je očitno, da je banka izkoriščala njegovo nevednost in si na ta način postregla z njegovim premoženjem. Ob tem pa je pri aleatornih pogodbenih razmerjih nujno potrebno, da pri obeh pogodbenih strankah obstaja identično vedenje o rizikih, ki so predmet tveganja. Ob vsem navedenem pa je tudi izročeni anuitetni načrt ustvarjal vtis, da ni pričakovati spremembe anuitet zaradi valutnih sprememb, saj so bili obroki oziroma anuitete kreditov v amortizacijskem načrtu opredeljeni pod predpostavko fiksnega tečaja oziroma fiksnih zneskov. Nadalje je navajal, da se je sicer zavedal, da lahko pride do določenih nihanj tečaja, vendar mu je bil kredit predstavljen kot zelo ugoden, kar je predstavljalo osnovo za najem takšnega kredita, medtem pa je tožena stranka že v letu 2005 bila s stranki Banke Slovenije opozorjena na tveganja zadolževanja z vezavo na vrednost CHF. Banka Slovenije

je namreč na navedeno opozarjala že v Poročilo o finančni stabilnosti iz leta 2005, naslednje opozorilo je Banka Slovenije izdala decembra 2007, septembra 2008 pa je bila izdana tudi zgibanka „Informacija o tveganjih najemanja kreditov v tuji valuti“. V danem primeru je šlo za t. i. toksični kredit in za zavajanje s strani tožene stranke, ki je izkoristila njegovo nevednost in pri tem izkoristila marketinški pristop „ugodne obrestne mere in nizkih stroškov“ in takšne „ugodne“ kredite ponujala za stanovanjski namen mladim družinam. Prav tako pa sklenjeni pravni posli nimajo podlage (kavze) oziroma je ta nedopustna, saj iz nje ne izhaja zadostna stopnja verjetnosti, da bi tožena stranka v razmerju do njega prevzela realna tveganja iz sklenjene pogodbe in da bi lahko pričakovala ekvivalentno izpolnitev tožene stranke, kar je nenazadnje jasno razvidno iz dejstva, da se je kljub rednemu odplačevanju kredita, glavnica kredita v EUR zmanjšala zgolj minimalno. V sled navedenega pa sklenjeni pravni posel nasprotuje temeljnim načelom obligacijskega prava, in sicer načelu enakopravnosti udeležencev v obligacijskih razmerjih, načelu vestnosti in poštenja ter omejitvam pogodbene svobode in je tako pravni posel v celoti ničten. Nenazadnje pa gre tudi za odušne pravne posle, saj tožnik ni bil sposoben razumeti pomena tveganj v zvezi s takšnimi posli, niti s tovrstnimi posli do sedaj ni imel nobenih izkušenj. Nadalje tožnik navaja, da je v konkretnem primeru v času po sklenitvi kreditne pogodbe prišlo do globalne ekonomske krize, zloma finančnih trgov in hudega padca vrednosti EUR v razmerju z CHF, ki se je zgodil zlasti v letu 2009 in 2010. Gre za zunanje okoliščine, ki jih v času sklenitve pravnega posla, ni bilo mogoče predvideti in ki nedvomno presegajo vsako normalno tveganje pri tovrstnih poslih, medtem ko je tožena stranka specialist na področju bančnih poslov in so ji na podlagi tega bile napovedi nekaterih bančnih oziroma ekonomskih strokovnjakov o bodoči krizi in zlomu finančnih trgov znane, zaradi česar je po njegovem prepričanju utemeljeno sklicevanje na klavzulo rebus sic stantibus, saj je njegova izpolnitev obveznosti v takšnih okoliščinah praktično povsem onemogočena. Sam pa prav tako nima možnosti, da bi kakorkoli iz svoje premoženja zagotovil odplačilo kredita, ki se konstantno povečuje in je tako tudi negotovo, kakšen bo ta znesek ob dokončni zapadlosti. Iz nadaljnjih pripravljanih vlog tožnika izhaja, da je vsebina izjave kreditojemalca o seznanjenosti s tveganji splošna in pavšalna ter je ni mogoče časovno opredeliti. Navaja, da je zgolj pristopil k vnaprej pripravljenemu pogodbenemu tipu, na vsebino pogodbenega razmerja in same pogodbe pa ni imel nobene možnosti vplivanja. Da so banke bile seznanjene z možnostjo visokih in nesorazmernih tveganjih za komitente, pa izhaja iz dopisov Banke Slovenije, članka IMF ExecutiveBoardConcludes iz leta 2007, Poročila o finančni stabilnosti Evropske centralne banke in drugih člankov. Nadalje pa je svoje stranke tožena stranka zavajala tudi z reklamnim materialom z nazivom „Stanovanje ali stanovanjska hiša so sanje vsakega Slovenca“, kjer je tožena stranka zavajajoče razglašala, da gre za t.i. večvalutni [REDACTED] kredit z minimalnim valutnim tveganjem in da kreditojemalec lahko poljubno krat spremeni valuto na

katero je kredit vezan, čeprav je v sami Kreditni pogodbi bilo določeno, da si tožena stranka pridružuje pravico predlog za konverzijo kredita iz CHF v EUR bodisi odobriti ali zavrniti, kar pomeni, da je odločitev bila prepuščena enostransko toženi stranki.

2. Tožena stranka v odgovoru na tožbo priznava, da je na podlagi Kreditne pogodbe št. ██████ sklenjene v notarskem zapisu opr. št. SV ██████ tožeči stranki odobrila namenski stanovanjski kredit v evrski protivrednosti po referenčnem tečaju Evropske centralne banke v višini ██████ CHF, pri čemer je bila terjatev tožene stranke zavarovana s sklenitvijo Sporazuma o zavarovanju denarne terjatve z ustanovitvijo hipoteke na nepremičnini v notarskem zapisu z dne ██████ 2007. Kredit je tožeča stranka najela za poplačilo njenih že obstoječih kreditov oziroma obveznosti. V nadaljevanju pa tožena stranka v celoti prereka tožbeni zahtevek tožeče stranke, in sicer tako primarnega kot podrejenega. Navaja, da tožena stranka svoje informacijske dolžnosti ni kršila in ni ravnala v slabi veri. Tožeči stranki so bile enakovredno predstavljene možnosti kreditov, in sicer tako evrski kredit kot kredit z valutno klavzulo vezan na tujo valuto CHF, pri čemer ji je bila glede kredita vezanega na CHF dodatno predstavljena valutna klavzula, mehanizem njenega delovanja, predstavljena pa so ji bila tudi vsa tveganja. Ob tem je tožeča stranka valutno klavzulo razumela, kar izhaja tudi iz njenih ravnanj ter se nato tudi sama zavestno odločila za CHF kredit. Nenazadnje pa tudi sama kreditna pogodba vsebuje vse predpisane sestavine. Nadalje navaja, da je končni rok koriščenja kredita bil 6 mesecev od podpisa pogodbe in je tako tožeča stranka od trenutka, ko ji je bil CHF kredit odobren, pa do poteka roka za koriščenje kredita po kreditni pogodbi imela dovolj časa za premislek, ali kredit pod ponujenimi in odobrenimi pogoji vzame. Prav tako je imela tožeča stranka pravico od Kreditne pogodbe odstopiti, in sicer v roku 5 dni od sklenitve pogodbe, pa tudi te pravice ni izkoristila. Nikoli se ni dajala prednost nobenemu kreditu, vsak kredit se je strankam ustrezno in celovito predstavil, medtem ko končno odločitev vedno sprejme stranka sama. Navodila tožene stranke so vedno bila takšna, da je treba stranke dosledno seznanjati z valutnim tveganjem. Prav tako se strankam nikoli ni trdilo, da naj bi bil CHF kredit varen in da pretiranih nihanj ni za pričakovati. Da je tožnik pred podpisom predmetne Kreditne pogodbe bil seznanjen s tveganji in možnimi spremembami valutnega tečaja švicarskega franka pa izhaja tudi iz Izjave tožeče stranke o seznanjenosti s tveganji z dne ██████ 2007. Tožeča stranka se je za CHF kredit odločila zaradi ugodnosti pri obrestni meri in ker je bil ta kredit v primerjavi z drugimi krediti cenejši v smislu obresti, ki jih mora kreditojemalec banki plačati kot nadomestilo za uporabo denarja. Nobena od pogodbenih strank pa ob sklenitvi Kreditne pogodbe ni mogla vedeti, kaj se bo glede obrestnih mer in menjalnega tečaja zgodilo v obdobju 20 let. Tečaji se namreč dnevno spreminjajo in so odvisni od finančnih trgov in so tako izven nadzora pogodbenih strank. Tako so navedbe tožbe, da naj bi tožena stranka vedela ali pričakovala, kako se bo

menjalni tečaj gibal v prihodnosti povsem neutemeljene. Nenazadnje pa je tožeča stranka bila seznanjena tako z obrestnim kot z valutnim tveganjem ter je sama z odobritvijo CHF kredita prevzela tveganja. Tveganju je bila izpostavljena tudi tožena stranka, medtem ko iz naslova tečajnih razlik ni imela nobene koristi. Tako je tudi sama morala sredstva za kredite, vezane na tujo valuto, zagotavljati z dolgoročnim zadolževanjem oziroma z dolgoročnimi depoziti, ki jih je najemala pri svoji družbi mami. Poleg valutnega tveganja pa je prevzela tudi kreditno tveganje, to je tveganje neplačila kreditnih obveznosti s strani tožeče stranke oziroma tveganje nevrnitve izplačanega zneska kredita z obresti. Nadalje je bila tožeča stranka tako s Kreditno pogodbo, kot tudi ustno, izrecno opozorjena, da se ob spremembi menjalnega tečaja, spremenijo tudi zneski plačil za odplačilo kredita oziroma, da se v primeru zvišanja vrednosti CHF napram domači valuti, anuiteta kredita v evrski protivrednosti zviša in obratno. Bančni uslužbenci so stranko tudi vedno opozorili, kje lahko spremlja gibanje menjalnega tečaja in referenčne obrestne mere. Vsakih šest mesecev so se strankam pošiljala tudi obvestila o spremembi mesečne anuitete, zaradi sprememb referenčne obrestne mere in je tako tudi na tej podlagi tožeča stranka lahko razbrala, da se njene mesečne obveznosti spreminjajo glede na gibanje tečaja. Dodatno pa je spreminjanje mesečne anuitete bilo videno iz plačilnih list. Kljub temu, da se je mesečna anuiteta kredita spreminjala, pa ga je tožeča stranka brez ugovorov odplačevala več kot 10 let in ni zahtevala spremembe valute oziroma izkoristila pravice do predčasnega odplačila kredita, kar nedvomno kaže na to, da je razumela valutno klavzulo in tveganja povezana z njo. Toženi stranki Banka Slovenije tudi ni izrekla nobenega opozorila ali ukrepa v smislu kršitve potrošniške kreditne zakonodaje, vsa ostala opozorila Banke Slovenije pa so bila zgolj splošne narave. Kreditna pogodba je imela v času sklenitve in še vedno ima veljavno in dopustno podlago. Prav tako ob sklenitvi kreditne pogodbe ni bilo kršeno načelo enake vrednosti dajatve. Nadalje navaja, da je uporaba valutne klavzule dovoljena in da ne gre za nepoštene in nedovoljene pogodbene pogoje. Prav tako v konkretnem primeru ne gre za oderuške pravne posle, saj v fazi sklenitve Kreditne pogodbe ni bilo nesorazmerja med obveznostmi pogodbениh strank niti niso podani subjektivni pogoji oderušta. Neutemeljena pa je tudi zahteva na razvezo kreditne pogodbe zaradi spremenjenih okoliščin, saj izpolnitev denarne obveznosti v konkretnem primeru ni bila otežena in ni mogla biti otežena, ker bi tožeča stranka ob sklenitvi Kreditne pogodbe zatrjevane spremenjene okoliščine morala upoštevati in bi se jim lahko izognila oziroma njihove posledice odklonila. Za zahtevke na razvezo pa tudi nima pravnega interesa, saj lahko enak učinek doseže že sama enostransko na podlagi pravic, ki ji jih daje ZPotK. Iz nadaljnjih pripravljanih vlog tožene stranke izhaja, da se je tožeča stranka že v času, preden je stopila v kontakt s toženo stranko zanimala za kredit, vezna na CHF pri drugih bankah in pri drugih bankah tudi pridobila informativne ponudbe, ki jih je kasneje uporabila pri pogajanjih pred odobritvijo kredita. Obe informativni ponudbi je

predložila z namenom zniževanja pribitka na referenčno obrestno mero, iz obeh ponudb pa je tudi razvidno, da je šlo za kredit vezan na CHF. Tako je tožeči stranki valutna klavzula in valutno tveganje bilo pojasnjeno najmanj štirikrat, in sicer dvakrat s strani drugih dveh bank, najmanj enkrat v postopku priprave informativne ponudbe s strani tožene stranke ter še enkrat pri notarju. Poleg kreditne pogodbe, ki je predmet te pravde, pa je tožeča stranka sklenila še vsaj eno drugo kreditno pogodbo z valutno klavzulo. Kar pomeni, da se je tožnik še enkrat odločil za najem kredita vezanega na tujo valuto CHF, po tem, ko je že določen čas odplačeval tak kredit, ter po tem, ko je še enkrat bil seznanjen z valutnim tveganjem s strani še ene druge banke in je tudi tam še enkrat podpisal Izjavo o seznanjenosti z valutnim tveganjem. V zvezi z oglasnim sporočilom pa pojasni, da je le to nevtravno ter da ne vsebuje nobenih neresnic, niti ni zavajajoče.

3. Ker je tožeča stranka tekom pravnega postopka na naroku za glavno obravnavo dne [REDACTED] 2019 umaknila tožbo v svoji 2. točki tožbenega zahtevka in sicer tako primarnega kot podrednega, s katerim je v tožbi zahtevala, da je tožnik dolžan plačati toženi stranki znesek [REDACTED] EUR v roku 15 dni in pod izvršbo, in ker je tožena stranka z delnim umikom tožbe soglašala, je sodišče umik 2. točke primarnega in 2. točke podrednega tožbenega zahtevka vzelo na znanje in pravnici postopek v tem delu ustavilo (3. odstavek 188. člena Zakona o pravnem postopku - ZPP), kot to podrobneje izhaja iz izreka sklepa.
4. Sodišče uvodoma ugotavlja, da je ugovor tožeče stranke, da je druga pripravljalna vloga tožene stranke vložena prepozno in je sodišče za to ne more upoštevati, neutemeljen. V skladu s 4. odstavkom 269. člena ZPP lahko stranke med pripravami za glavno obravnavo pošiljajo vloge, v katerih navedejo dejstva, ki jih imajo namen zatrjevati na glavni obravnavi, in dokaze, ki jih nameravajo predlagati. Brez poziva sodišča lahko vsaka stranka pošlje le dve pripravljalni vlogi, pri čemer lahko to stori najpozneje 15 dni pred pripravljalnimi narokom, sicer sodišče pripravljalne vloge ne upošteva. Smisel navedene določbe je sicer res v obveznosti pravočasnega vlaganja pripravljalnih vlog, tako da se nasprotna stranka z njimi lahko seznanja pravočasno, to je še pred narokom, sicer sledi sankcija prekluzije. Pogosto je namreč prihajalo do tega, da so stranke pripravljalno vlogo vložile šele na samem naroku, zaradi zagotovitve pravice do kontradiktornega postopka pa je bila zato v določenih primerih (ne sicer vedno) potrebna preložitve naroka. V konkretnem primeru sodišče ugotavlja, da je tožena stranka prejela prvo pripravljalno vlogo tožeče stranke dne [REDACTED] 2018, medtem ko je bil narok v zadevi razpisan za dne [REDACTED] 2018. Glede na navedeno je tožena stranka vlogo tožeče stranke prejela po tem, ko je že potekel 15 dnevni rok pred razpisom naroka, zaradi česar tožena stranka na vlogo tožeče stranke v roku 15 dni pred narokom niti ni mogla odgovoriti. Ob tem pa sodišče prav tako zaključuje, da z vloženo pripravljalno vlogo, tožena stranka ni navajala nobenih kompleksnejših novih dejstev in novih vprašanj, oziroma obsežnejših novih navedb, ki bi bile

presenečenje za tožečo stranko oziroma sodišče. Glede na navedeno je sodišče drugo pripravljalo vlogo tožene stranke z dne [redacted] 2018 upoštevalo.

5. V dokazne namene je sodišče vpogledalo in prebralo dokumentacijo v prilogi spisa, in sicer Notarski zapis opr. št. [redacted] sklep VSM I Ip 289/2017, pregled vplačil posameznih anuitet za tožnika, izsek Poročila o finančni stabilnosti BS, dopis BS vsem bankam in hranilnicam z dne 4. 7. 2006, dopis BS vsem bankam in hranilnicam z dne 19. 12. 2017, zloženko Avstrijske narodne banke, letak BS in ZBS iz septembra 2008, sodbo VSL I Cp 1507/2010, sodbo VSL I Cp 1218/2017, zgodovinski graf za CHF/EUR, izsek iz letnega poročila UniCredit banke za leto 2006, reklamni material tožene stranke „Stanovanje ali stanovanjska hiša so sanje vsakega Slovenca“, francoski članek z dne 5. 11. 2015, izjava [redacted] [redacted] z dne [redacted] 2017, letno poročilo UniCredit banke Sloveije za leto 2008, Poročilo Banke Slovenije o finančni stabilnosti, pravno mnenje Inštituta za ustavno pravo, Letno poročilo NKBM za leto 2008, strokovni članek Thomasa J. Jordana z dne 25. 9. 2009 z relevantnim prevodom, strokovni članek Carlosa Lenza in Marcela Savioza z dne 16. 12. 2009 z relevantnim prevodom, zapis [redacted] z dne [redacted] 2002 „Švica“, članek iz hrvaškega časnika Indeks z dne 26. 9. 2017, sklep Sodišča EU opr. št. C-119/17 z dne 22. 2. 2018, posnetek iz spletne strani tožene stranke iz leta 2007, letno poročilo tožene stranke za leto 2007, BS poročilo 2006, BS poročilo 2007, BS poročilo 2008, BS poročilo 2009, potrošniški hipotekarni kredit z dne [redacted] 2018, [redacted] 2019, graf Bloomberg, pisno izjavo [redacted] z dne [redacted] 2019, vmesno sodbo OKŽ v Novi Gorici opr. št. [redacted] z dne [redacted] 2019, nalog za izplačilo kredita, obvestilo št. [redacted] zapisnik sestanka z dne [redacted] 2006, Izjavo tožene stranke z dne [redacted] zapisnik OKŽ LJ opr. št. [redacted] zapisnik o zaslišanju prič OKŽ LJ opr. št. [redacted] graf gibanja obrestne mere, izpis iz spletne strani ECB, graf gibanja DEM/CHF, EURIBOR vrednosti v letu 2007, CHF LIBOR vrednosti v letu 2007, izpis iz spletne strani ECB z dne 26. 10. 2017, amortizacijski načrt, pojasnitve EURIBOR, relevantne strani iz letnega poročila 2007, relevantne strani iz letnega poročila 2008, relevantne strani iz letnega poročila 2009, relevantne strani iz letnega poročila 2010, relevantne strani iz letnega poročila 2011, relevantne strani iz letnega poročila 2012, relevantne strani iz letnega poročila 2013, relevantne strani iz letnega poročila 2014, relevantne strani iz letnega poročila 2015, obvestilo o spremembi mesečne anuitete, članek „Do štalce“, članek „Najugodnejši dolgoročni krediti“, članek „Večvalutno dolgoročno posojilo“, članek „Banke: Stranke ustrezno obveščamo“, spletno stran „Vročna dilema“, odstopno izjavo z dne [redacted] 2007, pregled vplačil po kreditni pogodbi, izjavo za javnost, prošnjo in odgovore glede kreditov, tečaj EUR/CHF, dopis slovenskega veleposlaništva v Bernu, informativni obračun- stanje kredita na dan [redacted] 2018, tečajno listo z dne [redacted] 2017, tečajno listo z dne [redacted] 2017, sodbo Vrhovnega sodišča XI ZR 33/10, sodbo Vrhovnega sodišča XI ZR 12/93,

sodbo Vrhovnega sodišča XI ZR 63/05, sodbo Vrhovnega sodišča XI ZR 259/03, sodbo sodišča EU C-312/14, tečajno listo z dne [redacted] 2015, tečajno listo z dne [redacted] 2011, sodbo VSL IIICp 2452/2016, pravno mnenje prof. dr. Damjana Možine, ekonomsko mnenje prof. dr. Aleša Ahčana, prepis zvočnega posnetka OKŽ LJ opr. št. [redacted] informativno ponudbo za kredit, informativni izračun za stanovanjski kredit, izračun kredita na dan 18. 1. 2007, VSL sodbo II Cp 1926/2017, VSL sodbo in sklep II Cp 1977/2017, sklep Vrhovnega sodišča RS opr. št. II Cp 201/2017, pregled plačanih obresti, amortizacijski načrt za primerljiv evrski kredit, amortizacijski načrt ob upoštevanju fiksne obrestne mere 6 %, sodba in sklep VSL opr. št. II Cp 849/2017 z dne 6. 6. 2018, dopis naslovnega sodišča z dne 19. 6. 2018, predstavitev produkta „Helvet Immo“, stran iz Priporočila Evropskega odbora za sistemska tveganja z dne 21. 9. 2011, gibanje menjalnega tečaja EUR-CHF, zapisnik o zaslišanju [redacted] in [redacted] z dne [redacted] 2017, dopis Banke Slovenije z dne 19. 6. 2017, izkaz posnetka nasprotni strani, zvočni prepis OKŽ LJ opr. št. [redacted] sodbo VSM I Cp 467/2018, izjavo o seznanjenosti s tveganji [redacted] izpis iz [redacted] izjavo o seznanjenosti s tveganji priče [redacted] izpis iz [redacted] časopisni članek „Pogovor z bančnikom“ z dne 29. 6. 2006, informativno ponudbo z dne [redacted] 2008, dopis BS z dne 9. 4. 2019, prepis zvočnih posnetkov [redacted] [redacted] prepis zvočnega posnetka o zaslišanju tožnika OKŽ MS opr. št. [redacted] ter zaslišalo priče [redacted]

6. Pravdne stranke morajo najkasneje na prvem naroku za glavno obravnavo navesti vsa dejstva, ki so potrebna za utemeljitev njihovih predlogov, ponuditi dokaze, ki so potrebni za ugotovitev njihovih navedb, in se izjaviti o navedbah in ponujenih dokazih nasprotne stranke. Stranke pa lahko tudi po prvem naroku za glavno obravnavo navajajo nova dejstva, predlagajo nove dokaze in uveljavljajo ugovore zaradi pobota in zastaranja, vendar le, če jih brez svoje krivde niso mogli navesti na prvem naroku ali če njihova dopustitev po presoji sodišča ne bi zavlekla reševanja spora (prvi in tretji odstavek 286. člena ZPP). Tožeča stranka je na naroku za glavno obravnavo dne 14. 4. 2019 v spis vložila izjavo [redacted] z dne [redacted] 2019 in napoved družbe Bloomberg Forecast od leta 2006 dalje. Sodišče je ugotovilo, da tožeča stranka navedenih dokazov brez lastne krivde ni mogla ponuditi že prej. Kot namreč izhaja iz priloženega izpisa iz elektronske pošte pooblaščenca tožeče stranke je le ta prejel izjavo nekdanjega uslužbenca tožene stranke [redacted] z dne [redacted] 2019 po elektronski pošti dne [redacted] 2019. Prav tako se je z grafom družbe Bloomberg tožeča stranka seznanila šele

dne [REDACTED] 2019, kar izhaja iz priloženega izpisa iz družbenega omrežja [REDACTED] ko je uporabnica navedenega omrežja objavila navedeni graf predstavljen na konferenci Državnega zbora RS. Sodišče pa ob tem še dodaja, da se zaradi predloženih dokazov tudi sam postopek ni zavlekel. Postopek se je namreč končal na naslednjem naroku dne [REDACTED] 2019. V kolikor predložitev dokazov ne zavleče postopka, pa ni razloga, da jih sodišče ne bi upoštevalo. Tako je sodišče v skladu z zgoraj citirano določbo tretjega odstavka 286. člena ZPP navedena dokazna predloga tožeče stranke dopustilo.

7. Sodišče je dokazni predlog tožeče in tožene stranke po pritegnitvi izvedenca finančne stroke, dokazni predlog tožeče stranke, da tožena stranka predloži seznam kreditojemalcev, ki so pri toženi stranki v letu 2007 vzeli kredit v CHF in dokazna predloga tožene stranke, da se opravijo poizvedbe pri Združenju Frank glede članstva predlaganih prič pri Združenju Frank ter dokazni predlog o dodatnem zaslišanju [REDACTED] oziroma njeno soočenje s pričo [REDACTED] [REDACTED] zavrnilo kot nepotrebne, saj je dejansko stanje na podlagi izvedenih dokazov v zadostne meri pojasnjeno in izkazano, navedeni dokazni predlogi pa bi pravnih postopek zgolj po nepotrebnem zavlačevali.
8. Nadalje sodišče ni izvedlo dokaza z zaslišanjem prič [REDACTED] in [REDACTED] [REDACTED] saj je tožeča stranka na naroku za glavno obravnavo dne [REDACTED] 2019 izjavila, da pri zaslišanju navedenih prič ne vztraja. Prav tako sodišče ni izvedlo dokaza z zaslišanjem prič [REDACTED] saj je tudi tožena stranka na naroku dne [REDACTED] 2019 izjavila, da pri zaslišanju slednje ne vztraja.
9. Sodišče se v nadaljnji obrazložitvi opredeljuje le do tistih navedb in izvedenih dokazov, ki se nanašajo na odločilna ali dokazno pomembna dejstva. Navedbe in predlagane dokaze, ki za odločitev v predmetnem pravnem postopku niso pomembni, je sodišče sicer vzelo na znanje in pretehtalo njihovo relevantnost, a jih ni dokazno ocenilo, saj se sodišču ni potrebno opredeljevati do vsake izjave in vseh navedb pravnih strank. (gl. tudi odločbo US RS, št. Up 444/00 z dne 26. 2. 2002, ter VSL sodbo in sklep 3207/2011 z dne 28. 3. 2012).

Nesporna dejstva:

10. Na podlagi izpovedb pravnih strank ter izvedenih dokazov sodišče kot nesporno ugotavlja, da sta tožnik kot kreditojemalec in tožena stranka kot kreditodajalka dne [REDACTED] 2007 sklenila namenski stanovanjski kredit - Kreditno pogodbo št. [REDACTED] v CHF (v nadaljevanju: kreditna pogodba) in Notarski zapis št. SV [REDACTED] z dne [REDACTED] 2007. S kreditno pogodbo je bil tožeči stranki odobren kredit v znesku [REDACTED] CHF (švicarskih frankov), kar je po evrski protivravnosti po referenčnem tečaju Evropske Centralne Banka na dan [REDACTED] 2007 znašalo [REDACTED] EUR. Z odobrenim in prejetim kreditom je tožeča stranka, kot izhaja iz

naloga za izplačilo kredita, poplačala dva obstoječa kredita, in sicer obstoječo obveznost oziroma kredit pri [REDACTED] v višini [REDACTED] EUR in kredit po Pogodbi o finančnem lizingu nepremičnine št. [REDACTED] pri [REDACTED] v višini [REDACTED] EUR, preostanke kredita v višini [REDACTED] EUR pa je bil nakazan na račun tožnika. Iz 3. člena Kreditne pogodbe nadalje izhaja, da bo kreditjemalec kredit vračal v 240 zaporednih mesečnih anuitetah v višini, ki je znašala ob sklenitvi te pogodbe [REDACTED] EUR, pri čemer anuitete zapadejo v plačilo zadnji dan v mesecu, od katerih prva zapade v plačilo [REDACTED] 2007, zadnja pa [REDACTED] 2027. Obstoječi kredit tožeča stranka vrača v mesečnih anuitetah v CHF. Iz četrtega in petega člena Kreditne pogodbe izhaja, da obrestna mera za predmetni kredit znaša 6 mesečni CHF LIBOR + 1,75 % letno ter da je obrestna mera po tej pogodbi spremenljiva in vezana na 6-mesečni CHF LIBOR, medtem ko efektivna obrestna mera znaša 4,08 %. Nadalje je med pravnima strankama nesporno, da je bila predmetna terjatev tožene stranke zavarovana s sklenitvijo Sporazuma o zavarovanju denarne terjatve z ustanovitvijo hipoteke na nepremičnini v notarskem zapisu opr. št. SV [REDACTED] z dne [REDACTED] 2007. Prav tako je med pravnima strankama nesporno, da je bil kredit izplačan v evrih ter da bi oziroma lahko kreditjemalec kadarkoli po poteku 3. mesecev od sklenitve te Kreditne pogodbe predlaga konverzijo kredita po tej pogodbi iz CHF v EUR po referenčnem tečaju Evropske Centralne Banke.

Glede ničnosti pogodbe:

11. Sodišče je v dotični zadevi ocenilo, da je pravna podlaga, ki jo sodišče šteje za relevantno za odločanje o tožbenem zahtevku glede na podane navedbe pravnih strank, ničnost kreditne pogodbe.
12. V 39. členu Obligacijskega zakonika (OZ) je določeno, da mora imeti vsaka pogodbeni obveznost dopustno podlago. Po drugem odstavku istega člena je podlaga nedopustna, če je v nasprotju z ustavo, prisilnimi predpisi ali z moralnimi načeli. Domneva se, da ima obveznost podlago, čeprav ta ni izražena (tretji odstavek 39. člena OZ). V četrtem odstavku istega člena je nadalje določeno, da če ni podlage, ali je ta nedopustna, je pogodba nična. Glede na domnevo podlage obveznosti, je dokazno breme o tem, da ima obveznost nedopustno podlago na tožeči stranki, saj je v skladu z 212. členom Zakona o pravdnem postopku (ZPP) določeno, da mora vsaka stranka navesti dejstva ali predlagati dokaze, na katere opira svoj zahtevek, ali s katerimi izpodbija navedbe in dokaze nasprotnika.
13. Tožeča stranka v zvezi z ničnostjo pogodbe navaja, da sklenjeni pravni posel nima podlage (kavze) oziroma je ta nedopustna, saj iz nje ne izhaja zadostna stopnja verjetnosti, da bi tožena stranka v razmerju do nje prevzela realna tveganja iz sklenjene pogodbe in da bi lahko pričakovali ekvivalentno izpolnitev tožene stranke, kar je nenazadnje jasno razvidno iz dejstva, da se je kljub rednemu

odplačevanju kredita glavnica kredita v EUR minimalno zmanjšala, znesek kredita v mesecu novembru 2017 pa je še vedno znašal $\frac{3}{4}$ zneska kredita, ki ga je tožnik dobil izplačanega ob sklenitvi kreditne pogodbe v letu 2007. Tako pa sklenjeni pravni posli nasprotujejo temeljnemu načelom obligacijskega prava (načelu enakopravnosti udeležencev v obligacijskih razmerjih, načelu vestnosti in poštenja ter omejitvam pogodbene svobode).

14. Sodišče ugotavlja, da je bila podlaga spornega posla pridobitev kredita-posojila (causa credendi) in da taka podlaga ni nedopustna. Izpodbijana pogodba je kreditna pogodba v tuji valuti (CHF). Pogodbene obveznosti so bile dogovorjene v tuji valuti, upoštevajoč to valuto je bila dogovorjena obrestna mera, pogodba pa se je v tuji valuti tudi izpolnjevala. Pogodbena obveznost tožnika je bila določena v CHF in se z gibanjem tečaja CHF v razmerju do EUR ni spreminjala. Spreminjalo se je le breme izpolnitve, ki je posledica dejstva, da je tožnik dohodke prejemal v EUR. Ker je bila obveznost posojilojemalca s sklenitvijo kredita v tuji valuti odvisna tudi od gibanja tečaja tuje valute, gre v tem pogledu za aleatorno pogodbo. Sklenitev aleatorne (tvegane) pogodbe ni nedopustna, četudi bi bilo tveganje precejšnje ali neobvladljivo. Zaradi ugotovitev o aleatorni naravi sporne pogodbe pa po prepričanju sodišča tožnik ne more uspeti z navedbami, da je banka že ob sklenitvi predmetne kreditne pogodbe zasledovala profitni namen (dobiček), za tožnika pa izgubo.
15. Pogoji kredita, kot so daljša ročnost, kredit v tuji valuti, spremenljiva obrestna mera in anuitetni način odplačila pa ne nasprotujejo niti Ustavi RS, prisilnim predpisom in moralnim načelom, kot tudi ne ostalim temeljnim obligacijskim načelom. Sklepanje potrošniških kreditnih pogodb v tuji valuti v obdobju sklenitve sporne kreditne pogodbe namreč ni bilo prepovedano niti omejeno, saj je z dnem uvedbe evra (1. januar 2007) kot denarne enote Republike Slovenije bilo poslovanje v tujih plačilnih sredstvih med rezidenti popolnoma sproščeno. Sklenitev takšnih pogodb (kreditna pogodba v tuji valuti) pa je bila in še vedno je dopustna tudi v skladu z načelom prostega urejanja pogodbenih razmerij (3. člen OZ).

Glede presoje oderuštva:

16. Tožeča stranka nadalje zatrjuje, da gre v konkretnem primeru tudi za oderuški pravni posel. Tožnik namreč ni razumel same vsebine posla, s tovrstnimi posli tudi ni imel nobenih izkušenj, prav tako sam ni bil sposoben razumeti pomena tveganj v zvezi s takšnimi pravnimi posli. Vse to pa je tožena stranka izkoristila, da je lahko dosegla nesorazmerno premoženjsko korist. Sodišče pojasni, da ne more biti govora o kršitvi načela enake vrednosti dajatve (8. člen OZ), saj to načelo ne zagotavlja enakovrednosti pogodbenih obveznosti v času, ko se morajo obveznosti izpolniti in mora načelno vsaka stranka sama nositi riziko spremembe okoliščin po

sklenitvi pogodbe. V skladu s 119. členom OZ je pogodba nična, če kdo izkoristi stisko ali težko gmotno stanje drugega, njegovo nezadostno izkušnost, lahkomišelnost ali odvisnost in si izgovori zase ali koga tretjega korist, ki je v očitnem nesorazmerju s tistim, kar je sam dal ali storil ali se zavezal dati sli storiti drugemu. Po stališču sodne prakse pa morajo obstajati vse potrebne predpostavke odušitva v času sklenitve pogodbe, ker gre za napako pri sklenitvi pogodbe, zaradi česar morebitno poznejše nesorazmerje ni pravno relevantno. Glede na zapisano sodišče ocenjuje, da tožnika nista izkazala ne subjektivnih in ne objektivnih elementov odušitva. Ni namreč izkazano, da bi bilo med dajatvami ene in druge stranke že ob sklenitvi pogodbe očitno nesorazmerje, prav tako da bi tožena stranka izkoristila stisko, težko premoženjsko stanje, neizkušnost, lahkomišelnost ali odvisnost tožnikov.

17. Sodišče nadalje ugotavlja, da tožena stranka spornih kreditnih pogodb ni sklepala z namenom ustvarjanja dobička oziroma okoriščanja. Priča [REDACTED] ki je pri toženi stranki bil zaposlen na delovnem mestu zakladničar, in sicer v oddelku opravljanja z bilanco banke, je izpovedal, da kadar banka plasira sredstva v tuji valuti, se v tistem trenutku odpre devizna pozicija, v kolikor banka na pasivni strani nima virov v isti valuti, to je v tem primeru v švicarskih frankih. Tako si tudi tožena stranka v bistvu sploh ni mogla privoščiti kreditiranja švicarskih frankov brez vira v švicarskih frankih in tudi sicer je bila politika opravljanja s tveganjem pri toženi stranki takšna, da je pozicija banke zaprta, kar pomeni da je aktivna stran enaka pasivni strani v tej valuti. Nadalje je pojasnil, da je zaslužek banke vedno v bistvu iz naslova obresti, iz naslova tečajnih razlik, pa glede na to, da je pozicija banke-toženke relativno zaprta iz tega razloga dohodkov ni imela. Namreč s tem ko se prevrednoti aktiva, se tudi na drugi strani prevrednoti pasiva in je učinek v evrih nato približno enak. Glede na navedeno tožena stranka iz naslova sprememb tečaja švicarskega franka ni imela nobene koristi, saj se je pri zvišanju tečaja švicarskega franka v tistem trenutku povečala tudi obveznost banke. Glede na navedeno sodišče zaključuje, da v kolikor bi se močneje okrepil tečaj EUR napram CHF, bi valutno tveganje enako kot v obratni situaciji tožnik, nosila toženka in zato ne moremo govoriti, da gre za dodaten prihodek tožene stranke. Tudi toženka namreč mora zagotoviti sebi ustrezno financiranje oziroma ustrezna sredstva v enaki tuji valuti. Tako je sodišče prepričano, da ni bil namen tožene stranke, da na račun tečajnih nihanj doseže še dodatne zaslužke, zaradi česar tudi iz tega razloga pogodba ni nična.

O kršitvi pojasnilne dolžnosti:

18. Tožnik nadalje navaja, da tožena stranka ni izpolnila svoje pojasnilne oziroma informacijske dolžnosti, ki zajema obveznost tožene stranke, da kot profesionalna oseba na svojem področju, potrošniku kot laični osebi posreduje informacije na jasen in pregleden način, da lahko razume vse možne rizike in tveganja in bodoče

obremenitve, ki ga lahko doletijo pri vračanju kredita. Temveč je tožena stranka ob sklenitvi kreditne pogodbe tožniku izpostavila zgolj najnižjo (ugodno) obrestno mero, zamolčala pa je izredno dolgoročno izpostavljenost zaradi tveganja, ki je bilo povezano z najetjem dolgoročnega kredita v CHF in slabitvijo tečaja EUR v razmerju do CHF na dolgi rok.

19. Sodišče glede pojasnilne dolžnosti tožene stranke pojasni, da pogodbeno pravo temelji na načelu pogodbene svobode. Le to pa pomeni, da je posameznikom prepuščena odločitev, ali bodo vstopili v pogodbeno razmerje in kakšno vsebino mu bodo določili. Vendar pa je o svobodni odločitvi posameznika mogoče govoriti le, če so mu bila znana vsa dejstva, ki so pomembna za sklenitev določenega posla. Pogodba, ki ni sklenjena v ustreznem informacijskem položaju, praviloma ne vodi do racionalne odločitve in do ravnanja v skladu z lastnimi interesi. Neustrezen informacijski položaj lahko eni od strank omogoči, da z sklenitvijo pogodbe zasleduje le svoj interes oziroma da se ta uresniči v večji meri kot bi se sicer. Čeprav načeloma velja, da si je vsak dolžan sam zagotoviti informacije, ki jih potrebuje za oblikovanje poslovne volje, se to pravilo v določenih primerih izkaže kot prestrogo in je od njega potrebno odstopiti, denimo kadar stranki nista v enakovrednem informacijskem položaju, ker ima dostop do informacij le ena od njiju; kadar ena od strank poseduje specifična strokovna znanja; ali kadar gre za informacije o dejstvih, na katera ena od strank ni mogla računati, druga pa je zanje vedela. V takšnih primerih se, da bi se dosegla dejanska enakopravnost, vzpostavi pojasnilna dolžnost stranke, ki s temi informacijami oziroma specifičnimi znanji razpolaga. Pojasnilna dolžnost se lahko vzpostavi na podlagi izrecne zakonske določbe ali se vzpostavi neposredno na podlagi načela vestnosti in poštenja, ki vsako od strank zavezuje, da pri sklepanju poslov ne zasleduje le lastnih interesov, temveč mora upoštevati tudi pravice, koristi in interese nasprotne stranke. Takšna pojasnilna dolžnost pa je značilna zlasti za bančne posle, saj banka na tem področju nastopa kot strokovnjak, medtem ko potrošniki praviloma nimajo posebnih znanj in izkušenj pri sklepanju bančnih poslov. Posredovane informacije, pojasnila in nasveti naj jim omogočijo, da spoznajo vse pomembne lastnosti posla in ustrezno ocenijo tveganja. Posredovane informacije pa morajo biti resnične in popolne, tako da se stranka nanje lahko upravičeno zanese (tako tudi v sodbi Vrhovnega sodišča RS opr. št. II Ips 201/2017 z dne 7. 5. 2018).
20. Pravna podlaga v predmetni zadevi je Zakon o potrošniških kreditih (ZPotK), ki je veljal v času sklenitve sporne kreditne pogodbe (██████ 2007) in je glede kreditne pogodbe v tuji valuti oziroma z valutno klavzulo določal le, da mora pogodba vsebovati navedbo tuje valute in vrsto tečaja, po katerem se izračunava vrednost v domači valuti, ter opozorilo, da se ob spremembi tečaja lahko spremenijo tudi predvideni zneski posameznih plačil (9. alineja 7. člena ZPotK). Navedeni zakon tako ni podrobneje določal pojasnilne dolžnosti banke, temveč le splošno obveznost banke, da mora pred sklenitvijo pogodbe seznaniti potrošnika z vsemi

pogoji kreditne pogodbe, ki morajo biti sestavljeni v enostavnem in razumljivem jeziku (prvi odstavek 6. in 7. člena ZPotK). Prav tako je predmetni zakon v 5. členu urejal tudi obvezno vsebino oglasov in ponudb, ki so morali vsebovati učinkovito obrestno mero ter reprezentativen in razumljiv primer izračuna skupnih stroškov kredita. Obvezno je bilo tudi opozorilo, da se učinkovita obrestna mera lahko spremeni, če se spremenijo podatki za njej izračun, sicer se oglaševanje in ponujanje kreditov šteje za zavajajoče in nasprotuje dobrim poslovnim običajem.

21. Obveznost banke kot močnejše (profesionalne) pogodbene stranke, da potrošnika opozori na vse relevantne okoliščine posla, ki bi lahko vplivale na uresničitev njihovih interesov, izvira tudi iz načela vestnosti in poštenja ter je povezana z zahtevo, da morajo biti pogodbeni pogoji razumljivi in jasni, pa tudi s prepovedjo nepoštenih pogodbenih pogojev.
22. Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot) v 22. členu določa, da morajo biti pogodbeni pogoji jasni in razumljivi, pri čemer v primeru nejasnosti ni predvidena sankcija ničnosti, temveč se nejasna določila razlagajo v korist potrošnika. Sankcija ničnosti pa je predpisana za pogoje, ki bi bili do potrošnika nepošteni (23. člen ZVPot). Kriteriji za presojo (ne)poštenosti pogodbenih pogojev so urejeni v 24. členu ZVPot. Navedena določba pa skupaj z 22. členom ZVPot, ki določa, da morajo biti pogoji jasni in razumljivi, predstavlja implementacijo Direktive 93/13 Sodišča EU o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah v domač pravni red. Nepošteni pogoji so tisti, ki v škodo potrošnika povzročijo znatno neravnotežje v pogodbenih pravicah in obveznostih strank; ki povzročijo, da je izpolnitev pogodbe neutemeljena v škodo potrošnika; ki povzročijo, da je izpolnitev pogodbe znatno drugačna od tistega, kar je potrošnik utemeljeno pričakoval ali ki nasprotujejo načelu vestnosti in poštenja. Dogovor o valuti kredita je glavni predmet pogodbe, saj gre za bistveni del pogodbenega razmerja in je kot takšen lahko podvržen presoji poštenosti le, če ni bilo zadoščeno zahtevi po njegovi jasnosti in razumljivosti. Slednja pa je izpolnjena le, če je tožena stranka (banka) izpolnila svojo pojasnilno dolžnost.
23. Pri ugotavljanju zahtevane vsebine pojasnilne dolžnosti je treba nadalje upoštevati stališča, ki jih je glede zahteve po jasnem in razumljivem jeziku izreklo Sodišče Evropske unije, čigar razlaga evropskega prava zavezuje sodišča držav članic EU. V zadevi ANDRICIUC je tako poudarilo, da je zahtevo po jasnem in razumljivem oblikovanju pogodbenih pogojev treba razlagati široko in je ni mogoče zožiti na njihovo formalno in slovnično razumljivost. Sistem varstva potrošnikov namreč temelji ravno na ugotovitvi, da je potrošnik v razmerju do ponudnika v podrejenem položaju, kar velja zlasti glede ravni obveščенosti. Predpostavka za presojo nepoštenosti glavnega predmeta pogodbe je torej ugotovitev, da je bil določen nejasno, zaradi česar je potrebno da so pogodbeni pogoji oblikovani jasno in razumljivo. Glede na zgoraj navedeno morajo finančne ustanove

posojilojemalcem posredovati vse informacije, ki jih ti potrebujejo za sprejem poučenih in preudarnih odločitev. To pomeni, da lahko potrošnik pogoj, da mora posojilo vrniti v tuji valuti, razume tako formalno kot slovnično kot tudi glede njegovega dejanskega obsega, tako da je povprečni potrošnik, ki je normalno obveščen, razumno pozoren in preudaren, lahko ne le seznanjen z možnostjo zvišanja ali znižanja vrednosti tuje valute, temveč tudi zmožen oceniti potencialne ekonomske posledice takega pogoja za njegove finančne obveznosti. Sodišče EU pa je v navedeni zadevi opozorilo tudi na priporočila Evropskega odbora za sistemska tveganja CERS/2011/1 z dne 21. 9. 2011, da bi morale banke potrošnike obvestiti vsaj o tem, kako bi na obroke za odplačilo posojila vplivala zelo velika depreciacija zakonitega plačilnega sredstva države članice, kjer ima posojilojemalec stalno prebivališče in povečanje tujih obrestnih mer. Sklenilo je, da bi moral biti posojilojemalec jasno obveščen, da prevzema valutno tveganje, ki ga bo ob devalvaciji valute, v kateri prejema dohodke, morda težko nosil, ter da bi morala banka navesti mogoče spremembe menjalnih tečajev in tveganja v zvezi s sklenitvijo posojila v tuji valuti. Šele če se izkaže, da banka potrošniku ni dala ustreznih pojasnil, torej če ni pravilno izpolnila svoje pojasnilne dolžnosti in zato pogodbene določbe ni mogoče šteti za jasno in razumljivo, je mogoča tudi presoja nepoštenosti glavnega predmeta pogodbe. Navedeno pa pomeni, da je ničnost pogodbe podana le v primeru, če je podana nepoštenost glede glavnega predmeta pogodbe, torej če je banka hkrati ravnala v slabi veri in ker je ob sklepanju pogodbe med pravicami in obveznostmi pogodbenih strank obstajalo znatno neravnotežje. Prav tako je potrebno v skladu s stališči Sodišča EU presojo nepoštenosti pogodbenega pogoja opraviti glede na trenutek, ko je bila zadevna pogodba sklenjena, pri čemer je potrebno upoštevati vse okoliščine, ki bi jih prodajalec ali ponudnik lahko poznal ob sklenitvi pogodbe in ki bi lahko vplivale na poznejše izvajanje navedene pogodbe.

24. Nadalje pa je tudi v drugem odstavku 6. člena Obligacijskega zakonika (OZ) določeno, da morajo udeleženci v obligacijskem razmerju pri izpolnjevanju obveznosti iz svoje poklicne dejavnosti, ravnati z večjo stopnjo skrbnosti, po pravilih stroke in po običajih (skrbnost dobrega strokovnjaka). Banka kot finančna institucija in strokovnjak na finančnem področju je tako pri svojem delu dolžna ravnati z najvišjo možno mero poklicne oziroma profesionalne skrbnosti. Le to pa od banke, ki na trgu profesionalno opravlja storitve na finančnem področju, zahteva, da z nasprotno stranko deli informacije, ki so pomembne za sklenitev posla, vključno s tveganji, ki jih prinaša. Informacije morajo biti resnične in popolne, da se stranka lahko nanje upravičeno zanese. Dolžnost zagotavljanja informacij se dopolnjuje s prepovedjo posredovanja neresničnih ali zavezujočih informacij in je podana ne glede na (ne)izražen interes stranke. Ob tem pa se banka svoje pojasnilne dolžnosti ne more razbremeniti z ugovorom, da stranka ni vprašala ali drugače izrazila interesa za pridobitev relativnih informacij.

25. V obravnavani zadevi je tako ključno vprašanje ali je tožena stranka zadostila svoji pojasnili dolžnosti do tožeče stranke na način, da ji je posredovala vse informacije, ki jih je le-ta potrebovala za sprejem poučenih in preudarnih odločitev. Tako je sodišče v nadaljevanju v konkretni zadevi presojalo ali je tožena stranka pri izpolnjevanju svoje dolžnosti ravnala na način, da je svojo pojasnilno dolžnost opravljala na jasen in razumljiv način ter pošteno oziroma v dobri veri.
26. Toženka ni prerekala, da se pri krepitvi vrednosti CHF napram EUR viša tudi sama glavnica obveznosti, izražena v domači valuti in niti ni prerekala navedb tožnika, da je glavnica v domači valuti ob sklenitvi pogodbe znašala [REDACTED] EUR. Tako je v času sklenitve sporne kreditne pogodbe v letu 2007 do meseca novembra 2017 prišlo do izrazite spremembe v tečaju EUR-CHF, zaradi česar se je tudi obveznost tožeče stranke po kreditni pogodbi zaradi valutnih nihanj bistveno povečala tako glede mesečnega obroka kot tudi glede višine glavnice v domači valuti. Iz v spisa predloženih podatkov o gibanju tečaja EUR/CHF izhaja, da je ob sklenitvi pogodbe vrednost 1,00 EUR znašala 1,6228 CHF, po sklenitvi pogodbe pa je vrednost EUR padala, in sicer je bil 1,00 EUR na dan [REDACTED] 2017 vreden 1,1675 CHF. Iz neprerekanih navedb tožnika tako izhaja, da je obveznost tožnika po stanju v mesecu novembru 2017 znašala [REDACTED] EUR, kar je skoraj $\frac{3}{4}$ celotnega zneska kredita v EUR, ki ga je tožnik dobil izplačanega. Glede na navedeno sodišče ugotavlja, da gre pri kreditni pogodbi v CHF za posel z visoko stopnjo tveganja, zaradi česar je še toliko bolj pomembno ali je tožena stranka zadostila svoji pojasnili dolžnosti do tožeče stranke.
27. Sodišče ugotavlja, da je profesionalna skrbnost toženo stranko zavezovala k prizadevanju, da je tožečo stranko informirala in seznanila s tveganji, ki so značilna za sklenjeni posel in na podlagi katerih je tožeča stranka nenazadnje tudi sprejela odločitev o sklenitvi sporne kreditne pogodbe. Ob tem pa je tožena stranka informacije tožeči stranki morala posredovati na način, da je lahko v celoti razumela ekonomske učinke spremembe tečaja na višino njenih mesečnih obveznosti, preračunanih v domačo valuto. Pri tem pa ni relevantna le vsebina kreditne pogodbe, temveč tudi morebitne informacije in dodatna pojasnila, ki so bila tožnici posredovana med pogajanja.
28. Iz priložene Izjave o prevzemu tveganja ob najemu kredita v tuji valuti izhaja, da je tožnik s podpisom navedene Izjave potrdil, da je pridobil vse potrebne informacije o kreditu z valutno klavzulo v CHF in obrestno mero vezano na 6 mesečni CHF LIBOR in izjavil, da prevzema tveganje, da se bodo lahko v prihodnosti mesečne anuitete zvišale oziroma znižale, pri čemer sta tako Kreditna pogodba kot sama Izjava o prevzemu valutnega tveganja bili sklenjeni v pisni obliki. Tožeča stranka navaja, da je navedena izjava brez datuma in je tako ni mogoče niti časovno opredeliti, datum [REDACTED] 2007, na katerega se sklicuje tožena stranka in je izpisan v desnem spodnjem kotu izjave, pa je najbrž zgolj datum

faksiranja, zaradi česar je ta izjava povsem brez pomena. Sodišče pojasni, da je nepomembno v kakšnem vrstnem redu in kdaj je tožnik dejansko podpisal izjavo. Dejstvo pa je, da je tožnik to izjavo podpisal, kar je nenazadnje tudi sam potrdil na zaslišanju, ko je izpovedal, da je navedeni dokument podpisan z njegove strani, in sicer je, koliko se je spomnil, takrat prejel paket dokumentov, Kreditno pogodbo in vse ostalo kar je spadalo zraven in tudi to Izjavo. Izjave ni prebral, saj je zaupal bančnemu referentu in njegovemu znanju in da je tveganje minimalno. Kljub navedenemu pa se sodišče strinja, da je ta Izjava presplošna in pojasnila dolžnost banke glede obstoja valutnega tveganja ni izčrpana že s vključitvijo takšne izjave h Kreditni pogodbi, temveč je ključna presoja, ali je bilo valutno tveganje tožeči stranki v zadostni meri vsebinsko pojasnjeno.

29. Sodišče glede na izpovedbe pravnih strank in izpovedbe prič smatra, da je svetovalec toženke tožeči stranki pred najemom kredita v CHF v celoti pojasnil tveganja, povezana s kreditom v tuji valuti. Kot namreč izhaja iz prepričljive izpovedbe priče [REDACTED] svetovalca tožene stranke, je le ta tožniku, kot tudi ostalim strankam, pred najemom kredita v CHF, naredil informativni izračun kredita v evrih in informativni izračun kredita v švicarskih frankih. Prav tako je vsaki stranki, v zvezi s kreditom v švicarskih frankih, na preprost način predstavil valutno tveganje, tečaj, obrestno mero, in jih ob tem opozoril, da se tečaj in obrestna mera spreminjata, stranke pa so podpisale tudi Izjavo o seznanjenosti s tveganji. Predstavljen jim je bil evribor, libor, tečaj v švicarskih frankih, da bo izplačilo opravljeno v evrih, kakšen bo začetni obrok anuitete, ter možnosti konverzije kredita. Vsaka stranka je prav tako prejela informativni izračun, ki se je strankam vedno natančno obrazložil. Iz izračuna je tako mogoče razbrati koliko švicarskih frankov bo stranka prejela, koliko je to evrov, znesek liborja, marža, anuiteta, preplačilo kredita, itd. Ob tem pa se je stranko vedno opozorilo, da navedeno velja zgolj ob predpostavki, da bo tečaj švicarskega franka točno takšen kot je danes in da je referenčna obrestna mera 6-mesečni libor, ki se bo po vsej verjetnosti spreminjala. Nadalje iz samega informativnega izračuna izhaja, da je tečaj določen po referenčnem tečaju Evropske centralne banke, ki se spreminja dnevno. Ker se je spreminjal tečaj švicarskega franka in je posledično zaradi tega bil različen obrok kredita, so na banki uvedli tudi redno odplačevanje kredita preko trajnega naloga, zaradi česar so stranke bile še toliko bolj seznanjene z dejstvom, da se tečaj švicarskega franka spreminja. Smiselno enako kot priča [REDACTED] sta potek sklepanja spornih kreditnih pogodb predstavili tudi priča [REDACTED] in priča [REDACTED] ki sta povedali, da sta vedno izdelali dva izračuna, in sicer za kredit v švicarskih frankih in kredit v evrih, pri čemer so se stranke ponavadi odločile za kredit v švicarskih frankih, saj je bila obrestna mera nižja, izplačilo glavnice večje, nižja pa je bila tudi višina anuitete. Vsem strankam se je povedalo, da pri obeh kreditih obstaja tveganje, pri čemer je le to pri švicarskih frankih večje, saj se lahko spremeni tako obrestna mera – libor.

kakor tudi tečaj. Stranke so nadalje podpisale tudi Izjavo, s katero so izjavile, da so seznanjene z valutnim tveganjem. Pri tem se je stranke vedno opozorilo in se jim predstavilo, kaj pomeni obrestna mera libor, evribor, da se spreminja, stroški odobritve, zavarovanje, itd.. Vse to pa jim je ob podpisu kreditne pogodbe predstavil tudi notar. Nikoli se kreditu v švicarskih frankih ni dajalo prednosti oziroma govorilo, da je ta za stranke ugodnejši. Stranke so prav tako bile seznanjene z možnostjo spremembe oziroma konverzije kredita iz švicarskih frankov v evrskega. Nadalje je tudi priča [REDACTED] povedala, da so strankam vedno predstavili, da je pri kreditu v švicarskih frankih pomemben tečaj švicarskega franka in libor, ki se giblje 6 mesečno, kar pomeni, da se spreminja vsakih 6 mesecev, in sicer se je takrat spreminjal v mesecu januarju in juliju, pri kreditu v evrih pa tečaja ni, zaradi česar lahko pride do spremembe obroka pri frankih vsak mesec, pri evrih pa zgolj dvakrat na leto. Prav zaradi večjega tveganja je stranka pri kreditu v CHF podpisala tudi Izjavo o seznanjenosti s tveganji, na izjavi pa so bile navedene tudi internetne strani kje lahko stranka vsakodnevno preveri tečaj in stopnjo liborja. Vsaki stranki je bil izdelan tudi informativni izračun, zaradi česar ni mogoče, da stranka ne bi bila seznanjena oziroma ne bi vedela, da gre za kredit v švicarskih frankih. Nenazadnje pa je stranka že v prvih treh mesecih odplačevanja kredita lahko zaznala, da znesek obroka nikoli ni isti, saj se tečaj spreminja. Smiselno enako oziroma podobno so postopek informiranja kreditorejmalcev opisale tudi priče [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] kot to izhaja iz priloženih zapisnikov Okrožnega sodišča v Ljubljani. Sodišče je izpovedbam prič [REDACTED] [REDACTED] v celoti sledilo, saj je ocenilo, da gre za verodostojne priče, ki so jasno in natančno opisale potek dogodkov, to je sklepanje spornih kreditov, njihove izpovedbe pa so v bistvenih delih skladne, vse te priče pa so tudi v celoti nezainteresirane za izid postopka.

30. Sam potek postopka informiranja je kot priča izpovedal tudi [REDACTED] ki je pri toženi stranki letu 2007 sklenil kreditno pogodbo v CHF, in sicer je povedal, da je imel na razpolago tako evrski izračun kot izračun kredita v švicarskih frankih. Ker je bil obrok kredita v CHF nižji od obroka kredita v EUR, se je odločil za predmetni, ugodnejši kredit, torej tisti pri katerem je obrok kredita nižji. Nadalje je pojasnil, da mu je glede tveganj bilo pojasnjeno zgolj, da se lahko zgodi, da bo šel tečaj CHF naprav EUR gor oziroma dol, in da se bo to poznalo na obrokih kredita ter da obstaja možnost konverzije. S podpisom pogodbe je prejel amortizacijski načrt, pri čemer so bili zneski na amortizacijskem načrtu v Švicarskih frankih, medtem ko je sam znesek izračunan bil narejen na podlagi 6-mesečnega liborja. Sama pogodba se je na koncu overila še pri notarju. Ob tem pa je izpostavil, da mu valutno tveganje nikoli ni bilo posebej predstavljeno oziroma obrazloženo. Prav tako so tudi priče [REDACTED] [REDACTED]

██████████ in ██████████ trdile, da sta jim bila izdelana oziroma prikazana informativna izračuna, in sicer en za kredit v EUR in drugi za kredit v CHF, pri čemer so se vsi odločili za kredit v švicarskih frankih, saj je ta zaradi nižjega obroka kredita, bil za njih ugodnejši, medtem ko so vsi izpovedali, da jim tveganja, ki so povezana s predmetnim kreditom v CHF niso bila predstavljena. Navedeno pa je v svoji izpovedbi trdil tudi tožnik, ki je povedal, da mu je bil predstavljen kredit v EUR in kredit v CHF, da mu je bil izročen amortizacijski načrt in da je bil v amortizacijskem načrtu upoštevan tečaj CHF na dan izdelave načrta, medtem ko mu tveganja niso bila predstavljena. Kljub skladni izpovedbi zgoraj navedenih prič in tožnika, pa sodišče le tem ni poklonilo vere. Sodišče je prepričano, da so navedene priče nedvomno bolj zainteresirane za izid spora in so zato bolj pristranske. Čeprav je priča ██████████ bivši uslužbenec tožene stranke, se njegova izpovedba bolj ujema z zapisom v pogodbi; predvsem pa je bolj logično in življenjsko verjetno, da je strankam oziroma kreditojemalcem predstavil vsa tveganja povezana s predmetnim kreditom, saj so takšna bila tudi navodila, prejeta s strani nadrejenih banke. Sodišče ob tem pojasni, da slovensko pravo ne pozna dokaznih pravil, zato sodišče ni zavezano verjeti izpovedbi več prič samo zato, ker vse izpovedujejo enako. Sodišče je v zadevi zaslišalo tudi pričo ██████████ ki je pri toženi stranki bil zaposlen na bančnem okencu, in je med drugim povedal, da je imel navodilo, da stranke, ki so se zanimale za kredit preusmeri h komercialistu, ki je tržil kredite ter da jim pove, da je švicarski frank varna in stabilna valuta. Glede samega poteka nadaljnjega postopka pri ustreznem bančnem uslužbencu in podanih informacijah, ki so jih le ti ob sklepanju kreditne pogodbe podajali strankam (to je pojasnitvi valutnega in obrestnega tveganja, liborja,...) pa dejansko ni vedel povedati ničesar, saj, kot je sam povedal, pri teh postopkih ni bil zraven, zaradi česar je sodišče ocenilo, da iz njegove izpovedi ne izhaja nič oprijemljivega, kar bi dokazovalo, kako je tožena stranka opravljala svojo pojasnilno dolžnost.

31. Sodišče ugotavlja, da je sporna Kreditna pogodba napisana v slovnično jasnem in razumljivem jeziku. Prav tako je iz izpovedbe tožnika in priče ██████████ nadalje ugotoviti, da je imel tožnik pred sklenitvijo pogodbe pri toženki najmanj tri sestanke, pri čemer sta vsaj dva razgovora bila namenjena pojasnjevanju tveganj. Tožnik je namreč povedal, da se je zaradi pomislekov zakaj je takšna razlika med obrokom kredita v EUR in obrokom kredita v CHF, dvakrat oglasil pri svetovalcu tožene stranke, gospodu ██████████, in ga povprašal glede tveganj. Pred sprejemom ponudbe si je tožnik vzel tudi 2-3 dni časa, da je pregledal obe ponudbi, in sicer ponudbo kredita v EUR in kredita v CHF, o navedenem pa se je ob pijači pogovarjal tudi s prijatelji, ki so že imeli sklenjene kredite v CHF. Nenazadnje pa si je tožnik pridobil tudi dva informativna izračuna kredita v CHF pri dveh drugih bankah, kot le to izhaja iz priloženega informativnega izračuna za stanovanjski kredit, izdanega s strani ██████████ z dne ██████████ 2007 in

informativnega izračuna kredita na dan [REDACTED] 2007, izdanega s strani [REDACTED] banke. Kljub navedenemu pa je potrebno pojasniti, da pojasnila dolžnost ne more biti v celoti odvisna zainteresiranosti (sodelovanja) potrošnika. Banka je namreč dolžna pojasnilno dolžnost opraviti v vsakem primeru, in sicer v obsegu, ki se zahteva za standard povprečnega potrošnika, ki je normalno obveščen, razumno pozoren in preudaren. Aktivnosti ali neaktivnosti potrošnika v zvezi z iskanjem informacij, banke ne odvezujejo pojasnilne dolžnosti v enakem obsegu. Ni pa v sferi banke, na kakšen način bo potrošnik prejete informacije pri svoji odločitvi upošteval. Sodišče verjame priči [REDACTED] da je oba kredita tožniku predstavil uravnoteženo in da v razgovoru s tožnikom ni dajal prednosti nobenemu kreditu. Njegovo izpoved sodišče ocenjuje za prepričljivejšo od izjav in izpovedb tožnika, da mu je kreditno pogodbo v CHF predstavil kot ugoden kredit z minimalnimi tveganji, za katerega se odločajo tudi njihovi bančni uslužbenci. Priča je namreč verodostojno pojasnila, da strankam takšnih zagotovil za prihodnost ni mogel dati, saj gibanja tečaja švicarskega franka ni bilo mogoče napovedati. Glede na navedeno sodišče ocenjuje, da je toženkin uslužbenec priča [REDACTED] tožniku enakovredno predstavil in pojasnil vse razpoložljive kredite in mu pojasnil tveganja oziroma prednosti in slabosti kredita v CHF. Vsebina opozorila in informacij je bila takšna, da se je tožnik na njihovi podlagi zavedal, da lahko pride do spremembe tečajnih razmerij in s tem do zvišanja anuitete in njegovih pogodbenih obveznosti, izraženih v EUR. Ob sklenitvi pogodbe pa je seznanjenost s tveganjem iz naslova gibanja ter spremembe tečaja tuje valute izrecno potrdil še s podpisom Izjave o prevzemu tveganja ob najemu kredita v tuji valuti. Kredit v CHF tožniku po prepričanju sodišča tudi ni bil vsiljen, niti s strani toženke ni bil preferiran, temveč se je tožnik zanj zavestno odločil predvsem iz razloga, ker je bil ta kredit zanj ugodnejši, saj je bila višina anuitete oziroma obroka manjša. Tožena stranka je tožniku odkrito razkrila informacije, s katerimi je razpolagala, vendar tudi sama ni mogla predvideti valutnih sprememb, do katerih je prišlo po sklenitvi pogodbe.

32. Neutemeljene so trditve tožeče stranke, da je bila tožena stranka seznanjena z določenimi informacijami, ki jih ni razkrila. Trdi, da je Banka Slovenije poslovne banke na tveganje zadolževanja v CHF opozarjala že v Poročilu o finančni stabilnosti iz leta 2005, v katerem je bilo zapisano, da valutno tveganje za banke ne pomeni večjega tveganja, vendar pa je zaradi velike volatilnosti CHF mogoča realizacija tveganj pri komitentih; da je za komitente izpostavljenost tečajnemu tveganju zelo velika, posebej ker je CHF na relativno nizkih ravneh in je pričakovati apreciacijo. Prav tako je navajala, da je Banka Slovenije poslovnim bankam v juliju 2006 poslala dopis oziroma opozorilo, da morajo komitente popolno in jasno informirati o bančnih produktih, s poudarkom na tveganjih, katerim se izpostavljajo kreditorejmalci z najemom posojil v tuji valuti ter od bank zahtevala, da morajo komitentom najprej predstaviti svoj produkt v evrih. V

naslednjem opozorilu iz leta 2007 pa je Banka Slovenije izrecno zahtevala, da banke potencialnim posojilojemalcem vedno najprej predstavijo ponudbo v evrih. V septembru 2008 je bila na pobudo Banke Slovenije izdana tudi zgibanka „Informacija o tveganjih najemanja kreditov v tuji valuti“, s katero tožnik prav tako ni bil seznanjen. Po presoji zgoraj navedenih priporočil in opozoril sodišče ocenjuje, da Banka Slovenije v letu 2005 ni mogla imeti v mislih za obravnavani primer odločilnih razlogov za apreciacijo, do katere je prišlo zlasti leta 2011 in leta 2015, torej v času gospodarske krize in ukrepa švicarske centralne banke. Po prepričanju sodišča namreč zanesljive in natančne napovedi glede obdobja in obsega spremembe valutnega razmerja niso mogoče. V sami naravi tveganja je nepoznavanje prihodnosti in neobvladovanje dejavnikov, ki vplivajo na realizacijo tveganja. Za strokovnjake je vpliv določenih dejavnikov do določene mere gotovo predvidljiv, noben strokovnjak pa ne more predvideti enostranskih ukrepov, kakršen je bil v konkretnem primeru ukrep Švicarske centralne banke iz leta 2015, ki je imel odločilen vpliv na vrednost CHF. Priporočili iz leta 2006, 2007 in izdana zgibanka pa so po prepričanju sodišča pretežno splošna opozorila na dolžnosti poslovnih bank, ki niso presegala tistih, izhajajočih iz takrat veljavnih predpisov ter iz načela vestnosti in poštenja, temveč je Banka Slovenije z njimi zgolj opozarjala na celovito informiranje potrošnikov o valutnem tveganju. Da banke niso mogle z gotovostjo napovedati gibanje tečaja švicarskega franka je razvidno tudi iz dopisa Banke Slovenije z dne 19. 6. 2017 iz katerega izhaja, da tudi banka lahko zgolj z manjšo ali večjo verjetnostjo pričakuje, kakšna bodo gibanja deviznega tečaja in obrestnih mer v prihodnje. Še posebej za daljša časovna obdobja se te verjetnosti zmanjšujejo in se zato banke zavarujejo bodisi naravno z zapiranjem odprtih pozicij in najemanjem virov v isti valuti, oziroma z enakim načinom obrestovanja oziroma z izvedenimi finančnimi instrumenti. Zato je sporna navedba, da so banke zelo dobro vedele, da se lahko CHF samo dvigne – še posebej, če govorimo o stanovanjskih posojilih, kjer so ročnosti 10 – 20 let. Pri tem tveganje izhaja iz obeh dejavnikov tečaja in obrestne mere, ki je od sredine leta 2008 dalje upadala za 4 odstotne točke, tudi kot posledica finančne krize in sprejetih ukrepov centralnih bank, čemur bi pred letom 2007 predpisali izrazito majhno verjetnost možnosti takšnega dogodka. Da banke niso mogle z gotovostjo napovedati gibanja tečaja švicarskega franka, kaže tudi depeša iz Veleposlaništva RS v Bernu z dne 16. 1. 2015 iz katere izhaja, da je bila odločitev Švicarske centralne banke o spremembi tečaja švicarskega franka presenečenje za vse, vključno za švicarsko vlado. Zgoraj navedeno je Banka Slovenije dodatno potrdila še z dopisom z dne 9. 4. 2019 iz katerega izhaja, da v zvezi s procesom ocenjevanja tveganj iz naslova gibanja deviznih tečajev v prihodnosti, izpostavljajo dejstvo, da takšnih gibanj in s tem povezanih tveganj ni mogoče z gotovostjo napovedati. Pričakovanja tržnih udeležencev oziroma pričakovanja, ki izhajajo iz terminskih pogodb, se nujno ne realizirajo oziroma celo nasprotno, velikokrat odstopajo od napovedi (dejanski tečaj se spremeni manj od napovedi

oziroma se lahko spremeni v nasprotno smer od napovedi). Glede na navedeno sodišče zaključuje, da gre zgolj za splošna opozorila na dolžnosti poslovnih bank. Tak zaključek sodišča pa izhaja tudi iz zaslišanja prič [REDACTED] bančnega nadzornika pri Banki Slovenije, ki je izpovedal, da je vsebina dopisov iz leta 2006 in 2007 predvsem ta, da se ta produkt zaradi rizika v valutnem razkoraku korektno predstavi stranki in da banka naredi prvotno izračun v evrih in šele nato na željo stranke izračun v švicarskih frankih. Sama Banka Slovenije pa ni razpolagala z nobenimi dolgoročnimi napovedmi, kako se bo tečaj gibal, niti po njegovem mnenju dolgoročno ni mogoče napovedati tečaja, saj tečaji nihajo zaradi različnih vplivov in se spreminjajo dnevno. Zato gre tudi pri poročilih Banke Slovenije zgolj za opozorila, da se tečaji lahko gibajo tudi v drugo smer. Smiselno enako pa je izpovedala tudi priča [REDACTED] nadzornik finančnih tveganj pri Banki Slovenije, ki je prav tako povedal, da ni bilo mogoče v naprej napovedati kako se bo gibal tečaj švicarskega franka v prihodnosti. Sicer lahko vsakdo ustvari nek model, ki lahko nekaj napove, ampak verjetnost za to napoved je pa lahko zelo vprašljiva, zaradi česar tudi posamične banke niso mogle napovedati in predvidevati kaj se bo v prihodnje s švicarskim frankom zgodilo. Glede na zgoraj navedeno sodišče zaključuje, da iz dopisov BS izhaja opozarjanje na tveganost takšnih poslov tako za komitente kot tudi banke, ne pa tudi pričakovani dvig tečaja CHF. Prav tako pri tujih objavah, na katere se v svojih vlogah sklicuje tožnik („Safe Haven Currencies“, „What drives the Swiss Franc“, „UBS. Currencies a delicate imbalance“ in „Poročila IMF“, graf Bloomberg) gre zgolj za ugibanja kako se bo tečaj v prihodnosti gibal, medtem ko z gotovostjo oziroma večjo verjetnostjo kaj se bo v resnici dogajalo s tečajem CHF, po prepričanju sodišča nihče ni mogel vedeti oziroma napovedati.

33. Sodišče je prepričano, da je tožena stranka pri svojem poslovanju v celoti upoštevala Priporočila izdana s strani Banke Slovenije v letu 2005 in dopisa Banke Slovenije izdana v letu 2006 in 2007 ter v skladu s slednjimi svoje delo opravljala na način, da je precejšnjo pozornost usmerjala v informiranje strank, na način da je komitentu vedno najprej oziroma prednostno predstavila svojo ponudbo produktov v evrih ter na tej osnovi izračunala kreditno sposobnost komitenta in za komitente, ki so kljub seznanitvi s tečajnim tveganjem, želeli posojilo v tuji valuti ali posojilo vezati na tujo valuto, ocenila kreditno sposobnost upoštevajoč manj ugodne pogoje najemanja enakega posojila v evrih. Navedeno nenazadnje izhaja tudi iz izpovedbe [REDACTED] in [REDACTED] ki sta povedala, da Banka Slovenije v postopku nadzora bank ni ugotovila nobene kršitve tožene stranke v zvezi s temi krediti. Rezultat pregledov bank je namreč pokazal, da so pregledna banke, med njimi tudi tožena, svojo dolžnost oziroma zahteve Banke Slovenije spoštovale in jih pri svojem delu upoštevale. Pregledane kreditne mape bank so namreč pokazale, da so le-te za kreditjemalce vedno izdelale tudi alternativni izračun za kredit v evrih. Le-to pa kaže na to, da je tožena stranka, upoštevaje

poročilo in oba dopisa BS, tožnika ustrezno in razumljivo informirala.

34. Prav tako sodišče na podlagi izvedenega dokaznega postopka ugotavlja, da je zaradi uvedbe nove storitve kreditiranja na podlagi valute CHF in referenčne obrestne mere LIBOR ter vse večjega povpraševanja po kreditih v švicarskih frankih tožena stranka za svoje svetovalce organizirala tudi izobraževanja, [REDACTED] 2004 izdala obvestilo št. [REDACTED] o novostih pri kreditiranju na področju poslovanja s prebivalstvom in opravljala mesečne skupne sestanke, na katerih so med drugim svetovalci tožene stranke prejeli navodila, s čim je potrebno seznaniti stranke, ki sklepajo kreditno pogodbo vezano na valuto CHF, vse z namenom, da bodo svetovalci strankam institut ustrezno predstavili in pojasnili. Tako iz zapisnika sestanka retail PE Ljubljana z dne [REDACTED] 2006 izhaja, da je nedavno bil prejet dopis, poslan s strani Banke Slovenije, v katerem le-ta bankam nalaga korektno obveščanje in temeljito seznanjanje strank, ki se odločajo za najem posojila vezanega na tujo valuto, ki ni euro (CHF), o vseh tveganjih, ki najem takega posojila spremljajo. V ta namen so sklenili, da se bo v [REDACTED] banki pripravila tudi „Izjava o seznanjenosti stranke z vsemi valutnimi in drugimi morebitnimi tveganji“, ki jo bo vsaka stranka prejela v podpis ob najemu tovrstnega kredita, pri čemer bo ta izjava po novem sestavni del kreditne mape za tovrstne kredite. Hkrati so dogovorili, da bo informacija o valutnih in drugih tveganjih pri tovrstnih kreditih vključila tudi v informativno ponudbo o kreditih in da je potrebno opozoriti zaposlene o doslednem seznanjanju strank o potencialnih rizikih iz naslova najema kreditov, vezanih na CHF. Navedeno so potrdile tudi priče [REDACTED] ki so povedale, da je tožena stranka organizirala izobraževanja in mesečne sestanke, na katerih so prejeli navodila, da je strankam potrebno vedno izdelati dva izračuna, enega v EUR in enega v CHF ter jim natančno pojasniti valutno tveganje. Slednje pa kaže na to, da je tožena stranka zaradi velikih tveganj, ki so povezana s krediti v tuji valuti, skrbela za ustrezno usposobljenost svojih svetovalcev in na ta način zagotavljala, da njeni komitenti pridobijo vse potrebne informacije, na podlagi katerih bodo lahko sprejeli poučno in preudarno odločitve o tem, kakšno kreditno pogodbo želijo skleniti.
35. Po stališču Sodišča EU je potrebno presoditi tudi obstoj morebitnega znatnega neravnotežja med dajatvami pogodbenih strank ob sklepanju posla. V skladu z 8. členom OZ vzajemne pogodbe temeljijo na načelu enake vrednosti dajatev, pri čemer ima kršitev tega načela za posledico ničnost pogodbe šele, če do nje pride v sklenitveni fazi pogodbe. Ker je bila kreditna pogodba sklenjena v tuji valuti, je po prepričanju sodišča z vidika načela enake vrednosti dajatev ključna presoja, koliko CHF mora tožnik vrniti, in ne kolik, to znaša v EUR. Po oceni sodišča v trenutku sklepanja pogodbe med obveznostjo toženke in tožnika ni bilo znatnega neravnotežja, saj je znatno neravnotežje v smislu večjega bremena za tožnika, nastopilo šele kasneje, in kot že zgoraj pojasnjeno, ni bilo predvidljivo v takšnem

obsegu.

36. Glede izpostavljenosti tožene stranke valutnemu in obrestnemu tveganju pa sodišče ugotavlja in v tem delu pritrjuje toženi stranki, da so posledice uresničitve teh tveganj praviloma hujše za potrošnike kot za banko, saj je kredit za potrošnika običajno že sam po sebi občutno finančno breme, medtem ko posamičen potrošniški kredit na poslovanje banke nima posebnega vpliva. Le to sta potrdili tudi priči [REDACTED] in [REDACTED] ki sta glede tveganja povedali, da banka ni izpostavljena tečajnemu tveganju, saj banka svojo pozicijo ves čas uravnava in zapira. Kljub navedenemu pa tudi ta okoliščina sama po sebi ne predstavlja znatnega neravnotežja v smislu 3. člena Direktive 93/13. Po mnenju sodišča bi namreč do nedopustne prevalitve valutnega tveganja na tožnika prišlo, če bi tožena stranka lahko predvidela kako se bo gibala vrednost tečaja, ali če bi v okviru pogodbenih določb svoje tveganje omejila ali izključila. Slednjih okoliščin pa tožnik ni izkazal. Medtem pa so tudi nadaljnja tožnikova opozorila, da je bil kredit zavarovan s hipoteko nepomembna, saj se tožena stranka s sklenitvijo tega zavarovanja ni branila pred valutnim tveganjem, temveč pred rizikom, da tožnik ne bo izpolnil svoje pogodbene obveznosti vračila kredita.
37. Glede navajanja tožeče stranke, da ji tožena stranka ob sklepanju sporne kreditne pogodbe ni pokazala nobene simulacije (grafa), zaradi česar prav tako pojasnila dolžnost toženke ni bila izpolnjena, sodišče pojasni, da po presoji sodišča ni mogoče trditi, da bi bila samo na ta način pojasnilna dolžnost do tožnika res pravilno izpolnjena. Podlaga za tako zahtevo ne izhaja niti iz sodbe Sodišča EU v zadevi Andriuc niti iz Priporočil Evropskega odbora za sistemska vlaganja. Bistvo sodbe Sodišča EU v zadevi Andriuc je v tem, da mora biti stopnja informiranja potrošnikov določene intenzivnosti, ne pa v predpisovanju točnega načina informiranja, npr. z izdelavo in prikazovanjem grafičnih prikazov in izračunov. Tak način informiranja pa bi lahko vodil tudi do točke prezasičenosti z informacijami in s tem do manipulacij in zavajanja (npr. s prikazovanjem hipotetičnega, celo špekulativnega gibanja tečaja v korist potrošnikov). Tako tudi pretirana skrb za potrošnika ni v skladu s pojmovanjem posameznika kot razumnega, avtonomnega in svobodnega subjekta, ki je sposoben sprejemati odgovorne, ekonomske, življenjske in osebne odločitve. Sicer pa je prav pojasnilna dolžnost tista, ki izraža ravnotežje med premajhno in pretirano skrbjo za človeka. Pojasnilna dolžnost je torej mehanizem, ki potrošniku omogoča seznanitev s potrebnimi informacijami, na podlagi katerih bo lahko sprejel odločitev, ki jo sam oceni kot zase najsprejemljivejšo. Lahko se odloči za tveganje in večje pričakovane koristi, ali pa za manjše koristi ob manjšem tveganju. Zahteva po izdelavi simulacij mogočega gibanja anuitet v odvisnosti od valutnega razmerja pa ne izhaja niti iz dopisa Banke Slovenije iz leta 2006, temveč Banka Slovenije z navedenim dopisom opozarja zgolj, da morajo biti v primeru, da se jih banka odloči narediti, take simulacije narejene tako za pozitivni kot za negativni

scenarij. Nenazadnje pa take simulacije, ob dejstvu, da nastop eventualno simuliranih sprememb ni bil ne bolj ne manj verjeten, k bolj razsodni ali informirani odločitvi tožečih strank ne bi bi prispeval.

38. Tožeča stranka je v tožbi nadalje navajala, da mu tožena stranka ni posredovala podatkov oziroma ga seznanila s historičnimi podatki glede gibanja tečaja švicarskega franka v preteklosti. Sodišče ugotavlja, da iz izpovedbe tožnika izhaja, da mu je bančni uslužbenec pokazal interni bančni dokument na katerem je bil graf gibanja tečaja CHF-EUR, zaradi česar sodišče ocenjuje, da je bilo med tožnikom in uslužbencem tožene stranke govora tudi o preteklih gibanjih tečaja.
39. Pretirana je tudi zahteva, da bi morala tožena stranka pred sklenitvijo pogodbe kreditno ponudbo predstaviti na način, da bi lahko tožeča stranka primerjala kredit v CHF in kredit v EUR skozi večletno obdobje odplačevanja. Potrebno je namreč upoštevati, da primerjava obeh kreditov ni odvisna le od gibanja tečaja, temveč tudi od gibanja LIBOR-ja in EURIBOR-ja kot referenčnih obrestnih mer. Na nobeno od navedenih treh spremenljivk tožena stranka ni mogla in ne more vplivati in napovedati njenega gibanja, zlasti ne za več letno obdobje (obdobje odplačevanja kredita). Tovrstne izračune bi zato lahko izdelali le na podlagi špekulacij, pri čemer bi upoštevanje navedenih spremenljivk v različnih kombinacijah pripeljalo do za potrošnika neobvladljivega obsega gradiv, kar pa bi le teoretično lahko prispevalo k njegovemu boljšemu informiranju.
40. Glede trditve tožeče stranke, da ji je bil kredit v CHF predstavljen in svetovan kot zelo ugoden in varen, sodišče verjame priči [REDACTED] da tožniku ni zagotavljal, da je sklenitev pogodbe v CHF varna in da večjih sprememb tečaja in višine anuitete ni pričakovati. Priča je namreč tovrstne izjave odločno zanikala in med drugim jasno povedala, da strankam nikoli ni zatrjevala, da bodo tveganja oziroma spremembe zgolj minimalne ter ob tem poudarila, da bi bile kakršne koli napovedi zgolj ugibanja. O tem, da uslužbenci tožene stranke niso dajali zagotovil in napovedi glede gibanja tečajev in višine obrokov, pa so prepričljivo izpovedale tudi priče [REDACTED]. Sodišče zaključuje, da tožena stranka v letu 2007 ni imela nobenega indica, da bi lahko sklepala, da se bo CHF toliko okrepil. Čeprav je tožeča stranki k svojim vlogam priložila razne članke (Škandal BNP Paribas: „Opozarjala sem vas; Švicarski frank in kriza finančnega trga, Švica – Alaksandar Turza, Združenje Frank: Banke namerno niso opozorile ljudi na nevarnost kredita v švicarskih frankih; imamo dokaze) in letna poročila bank (Letno poročilo Bank Austria iz leta 2006, letno poročilo Nove KBM d.d. iz leta 2008 in Letno poročilo UniCredit Banke iz leta 2008), po mnenju sodišča le-ti ne izkazujejo, da je tožena stranka v času sklepanja sporne kreditne pogodbe (marec 2007) razpolagala z informacijami na podlagi katerih bi lahko predvidela bodoče spremembe. Ker tožena stranka po oceni sodišča sprememb, ki so se zgodile po sklenitvi pogodbe, ni mogla predvideti,

tožnika o njih ni bila dolžna obvestiti. Čeprav je banka profesionalna oseba s strokovnim znanjem na področju financ, od nje namreč ni mogoče pričakovati ali zahtevati, da pravilno napoveduje monetarno politiko tuje nacionalne banke. Zato je bil hujši padec vrednosti evra približno sedem let po sklenitvi sporne pogodbe za obe stranki pogodb nepredvidljiv. Tako je tožena stranka svojo pojasnilno dolžnost izpolnila s tem, da je tožeči stranki pomen valutnega tveganja predočila v takšnem obsegu in vsebini, da se je lahko zavedal, da je to tveganje realno in lahko vpliva na obseg njegovih pogodbениh obveznosti.

41. Sodišče po pregledu brošure oziroma reklamnega letaka tožene stranke, za katerega tožnik trdi, da je toženka z njim zagotavljala minimalno valutno tveganje, ugotavlja, da je slednji bil izdan v drugem časovnem obdobju, in sicer še v času, ko je bil v Sloveniji še v veljavi tolar kot plačilno sredstvo (torej v času pred uvedbo Evra oziroma pred 1. 1. 2007). Da v letu 2007 ni bilo letakov oziroma zloženek je povedala tudi priča [REDACTED]. Zaradi navedenega po prepričanju sodišča in tudi glede na izpovedbo tožnika, ki v svoji izpovedbi ni trdil, da bi kakršen koli letak prejel, predmetni letak na odločitev tožnika ni imel nobenega vpliva in ni imel nobene vloge pri sklepanju sporne kreditne pogodbe. Nadalje pa tudi oglasno sporočilo, ki je bilo objavljeno na spletni strani tožene stranke, po prepričanju sodišča ni zavajajoče. Tožena stranka je pri oglaševanju upoštevala tudi določilo 5. člena ZPotK, ki je določal, da morajo oglasi vsebovati efektivno obrestno mero in možnost izračuna skupnih stroškov kredita. Tako iz reklamnega letaka izhaja, da so strankam za informacije glede potrebne dokumentacije ter izračune na voljo njihovi komercialisti, prav tako je bila na letaku navedena spletna stran, kjer so si stranke lahko naredile informativni izračun in pogledale obrestno mero. Na možnost pregleda cenika storitev in obrestne mere ter možnost izdelave informativnega izračuna pa so stranke bile opozorjene tudi v oglasnem sporočilu objavljenem na spletni strani banke. Ne glede na zgoraj navedeno pa je sodišče mnenja, da niti reklamni letak, niti oglasno sporočilo tožene stranke nista primerna dokaza za dokazovanje splošne toženkine poslovne politike v času sklepanja sporne kreditne pogodbe.
42. Sodišče se ne strinja s trditvijo, da je tožena stranka kršila pojasnilno dolžnost, ker tožnika ni izrecno opozorila na dejstvo, da se v posledici dviga vrednosti CHF v primerjavi z vrednostjo EUR, zviša vrednost neodplačane glavnice. Tožnik je vedel, da gre za kredit v tuji valuti, prav tako je bil ustrezno poučen in se zavedal, da se s spreminjanjem tečaja spreminja tudi v EUR izražena višina anuitete. Nenazadnje pa je tudi sam tožnik izpovedal, da so v amortizacijskem načrtu bili zapisani zneski obrokov in da je bil pri tem upošteval tečaj na dan izdelave amortizacijskega načrta. Iz takšnega zavedanja izhaja za normalno obveščene, razumno pozornega in preudarnega potrošnika zaključek, da se z gibanjem tečaja spreminja tudi v EUR izražena vrednost celotnega kredita, ki je seštevek anuitet in v EUR izražena vrednost neodplačanega kredita, ki je zmnožek iz

amortizacijskega načrta razvidnega zneska in vsakokratne vrednosti EUR v razmerju do CHF.

43. Na podlagi zgoraj navedenih dejanskih ugotovitev sodišče zaključuje, da je tožnik razumel valutno tveganje povezano s krediti v CHF. Toženka tožnika ni zavedla, še manj mu vsilila kredit v CHF, temveč se je tožnik zanj odločil prostovoljno, očitno zato, ker je bil sicer ob večjemu tveganju, ta kredit v trenutku sklepanja pogodbe cenovno bolj ugoden od evrskega kredita, ki mu ga je toženka enakovredno predstavila. Sodišče meni, da je tožena stranka tožnika seznanila z vsemi informacijami, s kateri je ob sklenitvi pogodbe razpolagala in mu predmetni kredit, in nenazadnje valutno klavzulo, predstavila na jasen in pregleden način, tako da je lahko razumel vse možne rizike, tveganja in bodoče obremenitve. Predmetni kredit, in v zvezi s tem povezana tveganja, je namreč tožniku predstavil svetovalec tožene stranke, dodatno pa so mu bila tveganja obrazložena tudi v Izjavi kreditojemalca, iz katere izhaja obrazložitev tveganja spremembe referenčne obrestne mere, kakor tudi obrazložitev tveganja spremembe valutnega tečaja. Obrazloženo je, da obrestno tveganje predstavlja tveganje spremembe referenčne obrestne mere (CHF LIBOR) v obdobju trajanja kredita, pri čemer se obrestna mera kredita in posledično anuiteta lahko spremenita ter da jo banka za obračune anuitet lahko spremeni dvakrat letno, in sicer 1. 1. in 1. 7.. Da je tožena stranka tožnika seznanjala s spremembo obrestne mere, nenazadnje izhaja iz priloženih pisnih obvestil. Medtem ko je valutno tveganje obrazloženo kot tveganje spremembe vrednosti švicarskega franka v primerjavi z vrednostjo domače valute, pri čemer se lahko anuiteta kredita v primeru rasti švicarskega franka proti domači valuti zviša, v primeru padanja pa zniža. Iz same Izjave je razviden tudi internetni naslov na katerem lahko tožnik spremlja gibanje obrestne mere CHF LIBOR in na katerem internetnem naslovu oziroma na katerih finančnih straneh slovenskih dnevnikov lahko spremlja gibanje menjalnega razmerja EUR/CHF. Glede na izveden dokazni postopek je sodišče prepričano, da je bila vsebina opozorila takšna, da se je tožnik na njegovi podlagi lahko zavedal, da lahko pride do spremembe tečajnih razmerij in s tem do zvišanja anuitete in njegovih pogodbenih obveznosti, izraženih v EUR. Po prejemu vseh informacij je imel tožnik čas za primerjavo ponudb in premislek o tem, kakšno kreditno pogodbo želi skleniti, pri čemer se je za kredit v CHF odločil zaradi nižjega obroka. Nenazadnje pa je bil tožnik z informacijami o valutnem tveganju seznanjen tudi pri dveh drugih bankah, pri katerih se je prav tako zanimal za sklenitev kreditne pogodbe v tuji valuti – CHF. Sodišče nadalje ugotavlja, da kljub spremembi mesečnih anuitet kredita, ki so tožniku bile razvidne iz plačilnih list, je tožnik več kot 10 let brez ugovaranja predmetni kredit odplačeval in ni zahteval spremembe valute oziroma odplačal kredita. Tožnik je namreč tako ustno kot tudi pisno v pogodbi bil seznanjen z možnostjo konverzije, pa tega, kljub temu, da je videl, da se njegov obrok mesečnega kredita zvišuje ni storil. Sicer se sodišče strinja, da konverzija

sama po sebi ne varuje pred valutnim tveganjem. Konverzija namreč ne pomeni produkta, ki bi deloval samodejno, ki bi torej neodvisno od volje in ukrepov tožnika varoval pred valutnim tveganjem, temveč se mora tožnik sam odločiti za konverzijo, kar nadalje implicira njegovo dobro poznavanje mehanizma delovanja tečajnega tveganja, spremljanje in analiziranje dogajanja na mednarodnih in finančnih trgih in njegovo predvidevanje nepredvidljivih okoliščin, skratka njegovo zmožnost, da pravilno oceni, kdaj bodo nastopile takšne okoliščine, ko se bo tečaj spremenil v njegovo škodo, da še preden se to dejansko zgodi predlaga konverzijo v domačo valuto, saj bi se le na tak način tožnik lahko res učinkovito zaščitil pred izgubo. Ne glede na navedeno je sodišče prepričano, da se stranke in s tem tudi tožnik za konverzijo niso odločile predvsem iz razloga zvišanja mesečnega obroka kredita. Prav tako ne gre spregledati dejstva, da je tožnik dne [REDACTED] 2008, ko je že več kot eno leto odplačeval svoje obveznosti po sporni kreditni pogodbi in je lahko iz prve roke spoznal, kako se višina mesečne anuitete spreminja glede na gibanje menjalnega tečaja, ter po tem, ko je bil še enkrat seznanjen z valutnim tveganjem, pri [REDACTED] ponovno sklenil Pogodbo o potrošniškem hipotekarnem kreditu v tuji valuti CHF. Sicer je življenjsko verjetno in razumljivo, da je tožnik upal, da do večjih sprememb tečajev v njegovo škodo ne bo prišlo, vendar bi se tožnik kot povprečno preudarni in pozorni potrošnik moral zavedati in bi se tudi lahko zavedal, da lahko pride do nihanja tečaja, tudi do večjega, in s tem do spremembe vrednosti obroka, kar nenazadnje podpira dejstvo dolgoročne izpostavljenosti valutnemu tveganju, saj je bil kredit najet za dobo 20 let. Vsakemu povprečnemu razumnemu in prudarnemu človeku namreč mora biti jasno, da v tako dolgem času lahko pride med vrednostjo valut tudi do večjih sprememb, ne le minimalnih.

44. Prav tako so po mnenju sodišča nepomembne navedbe, da tožnik kreditne pogodbe v CHF ne bi sklenil, če bi vedel do kakšnih sprememb bo prišlo po sklenitvi pogodbe. Kreditna pogodba je že ob sklenitvi vsebovala elemente aleatornosti. Tožnik se je zavedal, da prevzema tveganje in da je to tveganje precejšnje in realno. Dejstvo, da se je tveganje kasneje uresničilo v večji meri, kot ga je štel za sprejemljivega, ni razlog za neveljavnost pogodbe.
45. Na podlagi vsega navedenega sodišče ugotavlja, da je tožnik bil ustrezno in zadostno poučen o tveganjih, ki jih prinaša sklenitev pogodbe z valutno klavzulo in spremenljivo obrestno mero, ter seznanjen z ekonomskimi posledicami, ki jih lahko ima sklenitev takšne pogodbe, vključno z možnostjo zvišanja vrednosti njegove pogodbene obveznosti v domači valuti in da je tožena stranka svojo pojasnilno dolžnost v celoti izpolnila. Tako je zaključiti, da toženka pri sklepanju pogodbe ni ravnala v nasprotju z zahtevo dobre vere, in posledično, da ni vzročne zveze med neravnotežjem v pogodbenih pravicah in obveznostih pogodbenih strank, ki ga zatrjuje tožnik. Pogodbeni pogoj zato ni nepošten in kreditna pogodba ni nična, zaradi česar je sodišče tožbeni zahtevek zavrnilo.

Glede podrednega tožbenega zahtevka:

46. Tožnik podredno uveljavlja zahtevek za razvezo pogodbe zaradi nastopa spremenjenih okoliščin (klavzula rebus sic stantibus). Navajal je, da so po sklenitvi Kreditne pogodbe nastopile okoliščine, zaradi katerih je njegova obveznost bistveno otežena. Povzročila jih je globalna ekonomska kriza, zlom finančnih trgov in hud padec vrednosti EUR v primerjavi z vrednostjo CHF, zlasti v začetku leta 2015, in po katerem je razmerje med obema valutama skoraj 1:1. Nadalje je navajal, da gre za zunanje okoliščine, ki jih v času sklepanja predmetne pogodbe, objektivno ni bilo mogoče predvideti in ki presega vsako normalno tveganje pri tovrstnih poslih. Medtem ko je tožena stranka banka in specialist na področju bančnih poslov in so ji bile napovedi bančnih oziroma ekonomskih strokovnjakov o bodoči krizi in zlomu finančnih trgov znane. Tako je njegova izpolnitev v takšnih okoliščinah praktično povsem onemogočena, saj je namreč v položaju, ko njegove obveznosti do tožene stranke do dokončne izpolnitve obveznosti nekaj krat presega znesek glavnice izplačanega kredita in neposredno ogrožajo njegovo existenco.
47. Sodišče uvodoma glede navajanja tožene stranke, da tožnik nima pravnega interesa za uporabo splošnega instituta razveze pogodbe zaradi spremenjenih okoliščin po OZ, niti pravnega interesa za postavljeni zahtevek, saj lahko enak učinek doseže že sam enostransko na podlagi pravic, ki mu jih daje 12. člen ZPotK pojasni, da je takšno sklepanje tožene stranke napačno. V skladu z 12. členom ZPotK ima potrošnik pravico, da kadarkoli predčasno odplača preostanek sedanje vrednosti kredita pred dnevom zapadlosti plačila brez dodatnih stroškov, razen stroškov izdelave obračuna predčasnega odplačila kredita. Sodišče se strinja, da mora stranka narediti vse, da bi odvrnila škodljive posledice spremenjenih okoliščin, če do njih pride, vendar nikakor tako, da utрпи enako hude ali še hujše posledice. V kolikor so škodljive posledice naraščajoče breme odplačevanja kredita, ni mogoče reči, da se lahko stranka oziroma potrošnik temu ogne tako, da kredit poplača takoj in naenkrat. To bi namreč za kreditorejmalce oziroma v konkretnem primeru tožnika pomenilo še hujše breme. Možnost, ki jo sicer ima tožnik po 12. členu ZPotK, mu po oceni sodišča, ne odvzema pravic, ki mu jih daje 112. člen OZ, saj daje ZPotK tožniku oziroma potrošnikom le še več pravic, ne pa manj, kot splošni predpisi vsem subjektom. Glede na obrazloženo sodišče zaključuje, da obstaja pravni interes tožnika za vložitev predmetnega zahtevka.
48. Prvi odstavek 112. člena OZ določa, da če nastanejo po sklenitvi pogodbe okoliščine, ki otežujejo izpolnitev obveznosti ene stranke, ali če se zaradi njih ne da doseči namen pogodbe, v obeh primerih pa v tolikšni meri, da pogodba očitno ne ustreza več pričakovanjem pogodbenih strank in bi bilo po splošnem mnenju nepravilno ohraniti jo v veljavi takšno, kakršna je, lahko stranka, ki ji je izpolnitev obveznosti otežena, oziroma stranka, ki zaradi spremenjenih okoliščin ne more

uresničiti namena pogodbe, zahteva razvezo pogodbe. Razveze pogodbe ni mogoče zahtevati, če bi bila morala stranka, ki se sklicuje na spremenjene okoliščine, ob sklenitvi pogodbe te okoliščine upoštevati ali če bi se jim bila lahko izognila oziroma, če bi njihove posledice lahko odklonila (drugi odstavek 112. člena OZ).

49. Kot je že zgoraj obrazloženo je sodišče prepričano, da bi se tožnik kot povprečno preudarni in pozorni potrošnik moral zavedati in bi se tudi lahko zavedal, da lahko pride do nihanja tečaja, tudi do večjega, in s tem spremembe vrednosti obroka v EUR. Spremembo tečaja bi torej tožnik moral upoštevati že ob sklenitvi kreditne pogodbe, zaradi česar sodišče ugotavlja, da se na spremenjene okoliščine ne more sklicevati. Enako velja tudi pri uveljavljanju ekonomske oziroma gospodarske krize kot spremenjene okoliščine. Tožnik bi moral uveljavljanje slednje podpreti in konkretizirati z dejstvi, s katerimi bi obrazložil, kako je kriza vplivala na spremembo njegovih prihodkov in odhodkov, kakšen je vpliv spremenjenih okoliščin na samo pogodbo, odziv na spremenjene okoliščine, itd.. Prav tako bi moral pojasniti, kako je sam ravnal, da mu ni mogoče očitati pomanjkanja potrebne skrbnosti in kaj je storil, da bi izpolnil načelo oziroma temeljno zavezo pacta sunt servanda. Sodišče ugotavlja, da je tožnik zgolj izpovedal, da je do sedaj redno odplačeval vse obroke po kreditni pogodbi, saj mu obroke odtegujejo od plače. V času po sklenitvi pogodbe je pridobil tudi dodatno izobrazbo in je po poklicu magister prava in managementa. Vse od leta 2007 dalje je zaposlen pri istem podjetju, razen v vmesnem času je zgolj zamenjal delovno mesto, kar se je posledično poznalo navzgor pri plači. Nadalje je navedel, da je zaradi zaskrbljenosti v letu 2009 – 2010, ko se je mesečni obrok kredita postopoma zviševal, kontaktiral tudi z banko zaradi spremembe kredita. Takrat so mu tudi svetovali, da naj kredit pretvori v evre, ker pa se je tečaj EUR-CHF spremenil, vrednost nepremičnin pa padla, ni bil kreditno sposoben, zaradi česar so mu pri banki predlagali da najde poroka in dodatno nepremičnino za zavarovanje. Ker pa družine ni želele dodatno obremenjevati, se za to ni odločil. Nadalje je navedel, da je v vmesnem času vzel še en kredit vezan na valuto CHF pri banki [REDACTED].
- [REDACTED] Glede na izpovedbo tožeče stranke sodišče ugotavlja, da tožnik ni zatrjeval, da bi v času krize prejemal nižji dohodek, temveč je celo zatrjeval, da se mu je ta glede na dodatno izobrazbo povečal. Hkrati je sodišče ugotovilo, da je znesek njegovih mesečnih obveznosti nihal na letni ravni za 20 do 150 EUR. Gre za nihanje, ki ne odstopa od povprečnih nihanj v celotnem dosedanem obdobju odplačevanja teh kreditov. Obveznost tožnika se nanaša na plačilo zapadlih mesečnih obveznosti, njihovo plačilo pa glede na navedeno po oceni sodišča ni oteženo. Ne spregledati pa ne gre niti dejstva, da je tožnik v času po sklenitvi predmetne kreditne pogodbe, sklenil še eno kreditno pogodbo in je tudi to odplačeval.

50. Glede določila drugega odstavka 112. člena OZ, ki določa, da ni mogoče zahtevati razveze pogodbe, če bi morala stranka spremenjene okoliščine ob sklenitvi te pogodbe upoštevati, ali če bi se jim lahko izognila oziroma če bi njihove posledice lahko odklonila, sodišče ocenjuje, da bi tožnik moral, ob splošno znanem dejstvu, da se menjalni tečaj dnevno spreminja, upoštevati možnost spremembe tečaja. Ob sklenitvi pogodbe se okoliščine upoštevajo tako, da se v pogajanjih poskuša doseči ustrezna pogodba. Sodišče zaključuje, da bi se tožnik lahko izognil okoliščini spremembe tečaja tuje valute tako, da bi sklenil kreditno pogodbo v domači valuti, to je v evru, kar mu je tudi bilo ponujeno in predstavljeno. Medtem ko se drugi del besedila drugega odstavka 112. člena OZ nanaša na ravnanje pogodbene stranke v zvezi s samimi spremenjenimi okoliščinami, ki otežujejo izpolnitev njene obveznosti ali ji onemogočajo, da bi dosegla namen pogodbe. Stranka mora storiti vse, kar je v njeni moči, da se izogne neugodnim okoliščinam, v kolikor pa do tega vseeno pride, pa mora storiti vse, da odkloni njihove posledice. Sodišče glede na izpeljan dokazni postopek ugotavlja, da je tožnik bil ob sklepanju pogodbe s strani toženke izrecno opozorjen na izpostavljenost valutnemu tveganju in možnost zamenjave valute (konverzije). Slednje izhaja tudi iz 11. člena kreditne pogodbe, kjer je jasno zapisano, da ima kreditojemalec pravico banki predlagati konverzijo kredita po tej pogodbi iz CHF v EUR po referenčnem tečaju Evropske centralne banke. Da je tožnik bil s to možnostjo seznanjen pa nenazadnje izhaja iz njegove izpovedbe, ko je povedal, da je v letu 2009 oziroma 2010 zaradi odplačevanja obrokov kontaktiral z banko, vendar se tožnik zaradi dodatnih pogojev zanjo ni odločil. Le to pa kaže, da tožnik ni storil ničesar v smeri, da bi se izognil neugodnim okoliščinam oziroma bi odklonil njihove posledice.
51. Glede na zgoraj obrazloženo sodišče zaključuje, da v obravnavanem primeru negativni predpostavki za uveljavljanje spremenjenih okoliščin nista izpolnjeni, zaradi česar je sodišče podredni tožbeni zahtevek tožeče stranke zavrnilo in odločilo kot izhaja iz druge točke izreka tega sklepa.
52. O stroških pravnega postopka je sodišče odločalo na podlagi prvega odstavka 154. člena Zakona o pravdnem postopku (ZPP), po katerem mora stranka, ki v pravdi ne uspe, nasprotni stranki povrniti vse stroške, ki jih je imela nasprotna stranka. V skladu s 155. členom ZPP upošteva sodišče samo tiste stroške, ki so bili potrebni za pravdo, o čemer odloča po skrbni presoji vseh okoliščin.
53. Pravdne stroške tožene stranke je sodišče odmerilo v skladu z Odvetniško tarifo-OT. V skladu z drugim odstavkom 12. člena OT je stranka dolžna plačati storitve po tarifi, veljavni v času, ko je odvetnik delo opravil, pomnoženi z vrednostjo točke v času plačila, povečano za DDV, če je odvetnik zavezanec za plačilo v Republiki Sloveniji. Tako je sodišče toženki priznalo nagrado v višini 14366,70 točk (za sestavo odgovora na tožbo po tar. št. 19/1 OT - 1500 točk, prva prip. vloga z dne 18. 6. 2018 po tar. št. 19/1 OT – 1500 točk, druga prip. vloga z dne 2.

7. 2018 po tar. št. 19/2 OT – 1125 točk, tretjo prip. vlogo z dne 18. 7. 2018 je sodišče ocenilo kot dokazni predlog oziroma drugo vlogo po tar. št. 19/4 OT – 50 točk, četrta prip. vloga z dne 18. 9. 2018 po tar. št. 19/3 OT – 750 točk, peta prip. vloga z dne 26. 10. 2018 po tar. št. 19/3 OT – 750 točk, prip. vlogo z dne 11. 12. 2018 in z dne 22. 3. 2019 po tar. št. 39/3 OT kot obrazložena dopisa – 2 x 50 točk, prip. vlogi z dne 25. 4. 2019 in z dne 13. 5. 2019 je sodišče glede na vložitev v kratkem časovnem razmaku priznalo kot eno po tar. št. 19/3 OT – 650 točk (in ne v priglašeni višini 750 točk, saj so predmetne storitve bile opravljene po 6. 4. 2019, torej po spremembi OT). Nadalje je sodišče toženki priznalo nagrado za ugovor zoper nepravilnosti v prepisu zvočnega posnetka po tar. št. 19/4 OT – 50 točk, za zastopanje na pripravljalnem naroku dne 2. 7. 2018 po tar. št. 20/1 OT – 1500 točk, odsotnost iz pisarne – 160 točk, prvi narok za gl. obr. dne 26. 9. 2018 po tar. št. 20/1 OT – 1500 točk, urnina - 50 točk, odsotnost iz pisarne 160 točk, gl. obr. dne 28. 11. 2018 po tar. št. 20/2 OT – 750 točk, urnina – 300 točk, čakanje na narok med prekinitvijo naroka dne 28. 11. 2018 po drugem odstavku 6. člena OT – 100 točk, odsotnost iz pisarne 160 točk, gl. obr. dne 25. 1. 2019 po tar. št. 20/2 OT – 750 točk, urnina – 200 točk, čakanje na narok med prekinitvijo naroka dne 25. 1. 2019 po drugem odstavku 6. člena OT – 100 točk, odsotnost iz pisarne - 160 točk, gl. obr. dne 10. 4. 2019 po tar. št. 20/2 OT – 650 točk (in ne v priglašeni višini 750 točk, saj so predmetne storitve bile opravljene po 6. 4. 2019, torej po spremembi OT), urnina – 50 točk, odsotnost iz pisarne 160 točk, gl. obr. dne 19. 8. 2019 po tar. št. 20/2 OT – 650 točk, urnina – 50 točk in za odsotnost iz pisarne 160 točk. Sodišče je v skladu s tretjim odstavkom 11. člena priznalo materialne stroške v višini 2 %, tako da je iz naslova materialnih stroškov priznalo 281,70 točk. Tako je sodišče skupaj priznalo 14366,70 točk oz. ob upoštevanju točke █████ EUR, v znesku █████ EUR. K temu znesku je sodišče prištelo še kilometrino na relaciji █████ v znesku █████ EUR (357 km v obe smeri x █████, 22 % davek na dodano vrednost v znesku █████ EUR, skupaj v znesku █████ EUR. Poleg navedenega zneska je sodišče priznalo tudi stroške pričnin v višini █████ EUR. Tako je sodišče toženi stranki skupaj priznalo pravdne stroške v višini █████ EUR.

54. Od priznanih pravdnih stroškov pripadajo tožencu v skladu z določilom 378. člena OZ tudi zakonske zamudne obresti, ki tečejo prvi dan po poteku roka za prostovoljno izpolnitev (načelno pravno mnenje obče seje Vrhovnega sodišča RS z dne 13. 12. 2006).

PRAVNI POUK: Zoper to sodbo in sklep se lahko vloži pritožba, in sicer zoper sodbo v roku 30 dni, zoper sklep pa v roku 15 dni od prejema pisnega odpravka te sodbe oziroma sklepa. Pritožbo je potrebno vložiti pri naslovnem sodišču v dveh pisnih izvodih. O pritožbi bo odločalo Višje sodišče v Mariboru. Če se pritožba pošlje priporočeno po pošti, velja dan oddaje na pošto, za dan prispetja na sodišče. Pritožba mora obsegati navedbo sodbe oziroma sklepa, zoper katero se vlaga.

izjavo, da se izpodbijata v celoti ali v določenem delu, pritožbene razloge in podpis pritožnika. Če je pritožba nerazumljiva ali ne vsebuje vsega, kar je treba, da bi se lahko obravnavala, jo sodišče zavrže, ne da bi pozivalo vložnika, naj jo popravi ali dopolni. Ob vložitvi pritožbe mora biti plačana sodna taksa. Če sodna taksa ni plačana niti v roku, ki ga določi sodišče v nalogu za njeno plačilo in tudi niso navedeni pogoji za oprostitev, odlog ali obročno plačilo sodnih taks, se šteje, da je pritožba umaknjena.

Murska Sobota, [REDACTED] 9. 2019

